

Per 1395/1994

10029756 7

COBISS

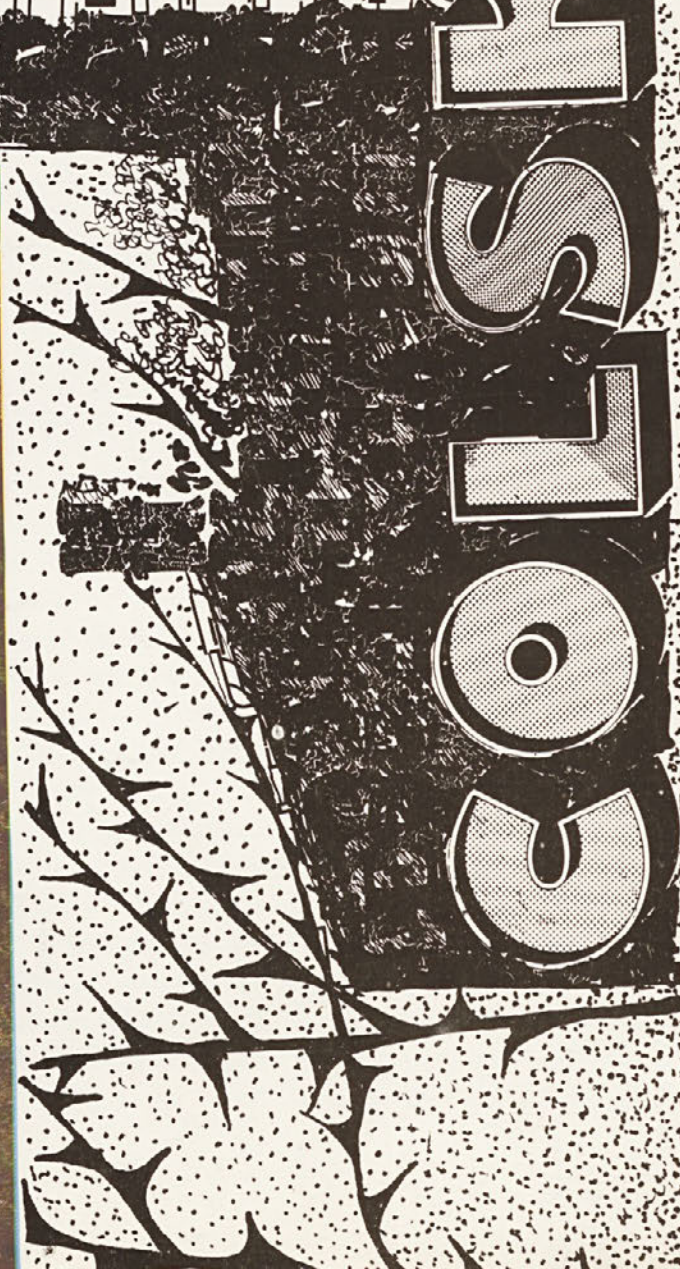
GORISKA KULJINIČA

94 DECEMBER

GLASNIK

ODBOR ZA PRIPRAVO NOVOLETNE PROSLAVE

BESEDO IMA UREDNIŠTVO

ŠTEVILKA SEDEM

Spet ste vzeli v roke Colski časnik, sedmi po vrsti. Ali je številka sedem, ki hkrati pomeni tudi sedmo leto izhajanja velika ali majhna je stvar vaše presoje, dragi bralci in bralke. Nam, ki Colski časnik oblikujemo in urejamo se zdi, da je za nami že dolgo obdobje. V njem smo, če ne drugega, pridobili precej izkušenj in znanja, ki nam v prednovoletni naglici in stiski s časom veliko pomenijo.

Prilezli smo torej do številke sedem. Sedmica ni čisto navadna številka, saj se pogosto pojavlja v različnih povezavah in ker je letos edinstvena priložnost, se lahko z njo še malo poigramo. Sedmica je naravno, liho število. Sedem je dni v tednu. Sedem je slavnih stavb in umetnin starega sveta: egipčanske piramide, Semiramidini viseči vrtovi v Babilonu, Artemidin tempelj v Efezu, Fidijev kip olimpijskega Zeusa, mavzolej v Halikarnasu, Kolos na Rodosu in svetilnik Faros pri Aleksandriji. Sedem je grških filozofov in politikov, ki so bili 7. in 6. stoletju pred našim štetjem vzori modrosti: Tales, Bias, Pitakos, Solon, Kleobulus, Periandros in Hilon. Sedem je število let, v katerih se je odvijala, za zgodovino pomembna 3. šlezijška vojna. Lahko skočimo še do filma, kjer nosi znani western naslov Sedem veličastnih, do politike, ki jo je pred mnogimi leti popestrilo sedem sekretarjev SKOJ-a, do vere, kjer imamo sedem grešnih nagnenj, do Sneguljčice, ki je imela sedem palčkov in do glasbe, kjer poznamo izraz septima, ki pomeni sedmo stopnjo ali sozvočje prve in sedme stopnje tonske lestvice ...

Verjetno smo pri tem igranju s številko sedem pozabili še na kakšno povezavo z omenjeno številko, zato pa vso zadevo zaključimo s - sedmo silo. Tako namreč pravijo medijem (tisk, radio, TV), oziroma tistim, ki se z njimi ukvarjajo. Obstaja več razlag, zakaj je prišlo do takšnega naziva in ena od resnih je naslednja: Ko so modrijani premišljevali o poglavitnih vzrokih, ki vplivajo na spreminjanje sveta in razmer, so ugotovili, da so to različne sile. Našteli so jih sedem, razdelili pa so jih v glavnem takole: 1. vera, 2. znanost, 3. politika, 4. vojska, 5. ekonomija, 6. umetnost in 7.

mediji. Posamezniki so sicer nekaterim silam pripisovali večji ali manjši pomen in so jim pogosto zamenjali mesta, sredstvom obveščanja pa je na vseh teh lestvicah ostalo sedmo mesto in zato jim tudi pravimo "sedma sila".

Tako. Razlag je dovolj, da lahko pogledamo, kaj je sedmo leto svojega aktivnega delovanja ustvarila "colska sedma sila".

Časnik začinjamo s pogovorom z gospodom Stankom Ipavcem, župnikom na Colu. Sledi zapis, ki ga vsako leto prispevajo v svetu KS. Tudi v Colskem časniku smo se še enkrat spomnili bitke pri Frigidumu in našega deleža pri obeleževanju 1600 letnice. Naslednji prispevek je pogovor s Tomažem Kovšco, ki je uspel na nacionalni televiziji. Nekaj pozornosti smo namenili nekaterim priseljencem in jih povprašali, kako se počutijo pri nas. Tudi letos ne manjka prispevek iz colske osnovne šole, ki ga je pripravil ravnatelj Ivan Irgl. Najobširnejša pa je rubrika Aktualne izpod Križne Gore, v kateri je obdelanih več zanimivih dogodkov. V letošnji anketi smo si vas privoščili vprašati, kaj menite o delovanju našega društva in takoj za tem uvrstili prispevek o našem izletu po dolini Soče. Ena redkih ženskih sodelavk je Irena Štefančič, ki tokrat opisuje svoje bivanje v Parizu, pred fotoreportažo z najbolj zanimivih dogodkov, ki so se na Colu odvijali v minulem letu, pa je tudi rubrika Kako smo volili.

Mesto na straneh časnika je našla tudi novica o obisku predsednika države pri nas, gotovo pa vas bo zbudila stran za tem prispevkom, na kateri vam predstavljamo presenetljivo idejo ajdovskega izvršnega sveta, ki namerava del občinskih pristojnosti preseliti na Col. Tudi naslednji prispevek ni nič kaj vesele narave, saj bi ga lahko poimenovali tudi - Osmrtnica za krušno peč. V zadnjem sklopu pa je še tradicionalna kronika dogodkov, nagradna križanka, guglanje in končno dobitnik Colske gartrože za leto 1994.

Za konec le še tradicionalna želja - srečno in uspešno v novem letu

Col, 18. dec. 1994

Sandi Škvarč

Dp 29.756/2008

*...Duhovnik je najbolj zadovoljen takrat, ko ga ljedje "porabijo";
v nasprotnem primeru se počuti odveč...*

Gospod Stanislav Ipavec ima za sabo že dolgo življenje. Skoraj 68 let mu je že, pa je še vedno dejaven in živahen. Takega ga je napravilo življenje, za katerega so značilne nenehne selitve in prilagajanja. Življenje ga je voilo skozi vojno in leta po osvoboditvi, ki so imela za duhovnike tako grenak priokus, okusil je zapor, potem pa so sledila še dolga leta novih preizkušenj in notranjega zorenja. Sedaj je med nami. Preberite, kaj je o sebi in svojemu življenju povedal sam.

Kje in kdaj ste se rodili, kako je potekalo vaše otroštvo in česa se iz tega obdobja najbolj spominjate?

Rodil sem se v Ročinju 21. januarja 1927. leta. Izhajam iz številne delavske družine. Ker nismo imeli svoje hiše, smo se večkrat selili in prav to mi je ostalo najbolj v spominu. Zamenjali smo več stanovanj, od Ročinja do Deskel. Tako sem večkrat zamenjal tudi šolo, sošolce in prijatelje. To je bilo zame nekaj običajnega. Zgodilo se je celo to, da so me, ko sem se vračal iz zavoda, čakali pri avtobusu, ker so v času, ko me ni bilo, zamenjali stanovanje.

Koliko vas je bilo v družini in kako ste bili in ste še povezani ?

V družini nas je bilo osem fantov in osem deklet, sedaj pa nas je živih še trinajst. Jaz spadam k starejšim, le še dve sestri sta starejši. Med seboj smo se lepo razumeli. Oče in mati nista delala

razlik med nami. Delali smo vsi vse. Starejši smo pestovali, previjali otroke, nosili prat perilo, ribali pod, pomivali in pospravljali, hodili nabirat drva itd. Naša mama ni nikoli razlikovala, kdo je fant in kdo punca za posamezna dela.

Dobre odnose smo ohranili do današnjih dni. Trije bratje in tri sestre živijo v tujini, trije bratje

in tri sestre pa tu. Slednji živijo blizu, v Novi Gorici, Kanalu in Desklah, tako da se večkrat videvamo in tudi drug drugega obiskujemo. Kako organizirano srečanje imamo le redko, npr., ko sem praznoval 40.- letnico mašništva. Sicer pa nas je veliko in imamo mnogo nečakov in nečakinj in njihovih otrok, tako da so poroke in krsti in s tem dovolj prilik, da se srečamo.

Kako ste se odločili za duhovniški poklic, kje ste se šolali in kdaj ste peli novo mašo?

V tistem času sploh niso hodili v šolo tako kot sedaj. Po osnovni šoli so v glavnem vsi odšli v tovarno ali pa ostali na kmetiji, le redki pa so študirali naprej. Jaz, ki sem izhajal iz revne delavske družine, sploh nisem nikoli razmišljal, da bom šel v šolo in niti, da bi postal duhovnik. Toda imel sem teto, poročeno z italijanskim inženirjem, ki je takrat živela v Trstu. Iz osebnega ponosa je želela, da bi njen nečak nekaj postal. Razmišljala sva, da bi odšel na učiteljske; dogovorjeno je bilo celo, da brezplačno vstopim na učiteljske v Tolmin. Toda potem je bil sprejet fant iz neke italijanske družine, jaz pa sem ostal praznih rok. Vseskozi pa sem redno hodil k maši in k verouku, čeprav ministriral nisem nikoli. Pri verouku sem bil precej aktiven, zanimal sem se, spraševal, dajal svoja mnenja, presojal razne stvari in kot tak vzbujal pozornost in župnik mi je predlagal, da bi šel v semenišča. No in sem šel. Ko so pozneje prišla leta za odločanje, sem se odločil za duhovniški poklic.

V gimnazijo sem šel 1938. leta. Prvi dve leti sem bil v Gorici, nadaljna štiri leta sem opravil v Vidmu, zadnja dva pa spet v Gorici. Po priključitvi, 1947. leta, sem šel še tri leta na študij v Ljubljano, 1950. leta pa sem v Desklah pel novo mašo. Ponovitev pa sem imel v rojstnem kraju Ročinju.

Kakšni so vaši spomini na novo mašo, kaj vam je ta dan pomenil, ste kaj posebnega čutili ali občutili?

Občutil sem, da sem pač

duhovnik. To je bil višek. Maševal sem pri tistem oltarju, ob katerem sem toliko let doživljal sveto mašo, bil sem v krogu domačih in ljudi, ki sem jih poznal in jih imel rad. To je bil res višek.

Ali ste čutili kakšno tesnobo ali strah pred nastopom božje službe?

Kar se tega tiče, nisem občutil nobene tesnobe, treme pravzaprav nisem imel nikoli. Ker smo se v otroštvu mnogo selili, sem se navadil, da sem se hitro privajal raznim sredinam. V delavskem okolju, kjer sem živel, nas je bilo veliko otrok. Razdelili smo se na skupine in se med seboj bojevali. Šef ene skupine sem bil vedno jaz, zato se nisem nikoli bal prevzeti kakršnihkoli odgovornih nalog.

Vemo, da nekatere župnike večkrat premeščajo, nekateri pa so dolga leta v eni in isti župniji. Kdo o tem odloča in kaj mislite o tem vi?

O tem odloča škof, lahko pa tudi posamezni duhovniki. Vsako leto napiše škof v okrožnici prošnjo duhovnikom, naj sami izrazijo svoje želje glede premestitve, če mislijo, da bi bilo to prav zanje in za župnijo. Glede mojih premestitev je odločal škof, pa tudi sam sem izrazil željo. Premestitve sem takoj sprejel in nisem nikoli ugovarjal, pa tudi ljudje niso nikoli intervenirali zame, ker sem jim povedal, da nima smisla. Mislim, da je prav, da duhovnik ni predolgo v eni župniji, ker se župnija tako bogati, kajti vsak duhovnik doprinese nekaj novega. Pa tudi za duhovnika je bolje, da spremeni okolje in razmere, doživi raznovrstne stvari in si pridobiva izkušnje.

Omenili ste, da se nikoli ne vračate v stare župnije. Zakaj ?

Torej, duhovnik je duhovnik in njegova človeška stran je drugotnega pomena. Prej sem bil tam kot duhovnik, sedaj je tam drugi duhovnik in jaz nimam tam kaj iskati. Če bi se vračal, bi lahko prišlo do razdvajanja župnije. Župnija mora z novim župnikom po novem tiru naprej, ne pa preskakovati iz novega na staro.

Kakšni so odnosi med župniki? Se kdaj srečujete in kakšen je namen teh srečanj?

Mi imamo v dekanijem merilu vsak mesec srečanje, to je dekanijška konferenca. Tu načrtujemo razne pastoralne dejavnosti, no, to je bolj študijska plat konferenc. Druga, zelo važna stvar pa je, da se tam pač srečujemo, da tako utrjujemo vezi med nami. Srečujemo se seveda tudi ob drugih manj uradnih prilikah. V škofijskem merilu pa imamo na Mirenskem gradu pastoralne tečaje. Tako gojimo in utrjujemo notranjo povezavo med nami. Med duhovniki vlada prijateljski odnos. Med seboj se tikamo, starejši to mlajšim ponudimo, ker si sami takoj ne upajo. Skratka, mi smo sobratje.

Sestavni del življenja skoraj vsakega vernika, prav gotovo pa življenja vsakega duhovnika, so tudi romanja. Tudi vi ste verjetno že precej romali. Kje vse ste že bili in kakšna so bila vaša občutja na teh romanjih?

Kje vse sem romal v tolikih letih, bi težko povedal. Naj omenim le Novo Štifo, Svete Višarje, Sveto goro, Brezje, Ptujsko Goro itd. Najbolj se spominjam romanj, ki smo jih

organizirali zadnja leta v Baški grapi in še na nekaterih področjih na Tolminskem. Skupaj smo romali verniki iz več župnij, s tremi ali štirimi župniki. To je bilo nekaj posebnega. Ljudje so se med seboj poznali in so lepo sodelovali. Bilo nas je za dva ali tri avtobuse, torej ne pretirano veliko, in čutila se je medsebojna povezanost med župniki in verniki.

Na romanjih smo vedno poudarjali duhovnost. Poskrbeli smo, da so ljudje že doma opravili spoved. Na romanjih smo vedno imeli svojo mašo, seveda pa ni nikoli manjkalo tudi veselja in vedrine, tako da so bili vsi vsestransko zadovoljni.

Col je vaša šesta župnija. Za vami so dolga leta dela, prilagajanja, notranjega zorenja, nabiranja izkušenj in seveda tudi težav in bridkost. Kateri so bili najtežji trenutki vašega življenja?

Hja, odvisno, s katerega vidika gledamo. Verjetno je bilo najhuje tistih trinajst let po vojni, ko sem ob vsaki uri dobival "obiske", potem zaslišanja, za vsak prazen nič je bilo treba k sodniku za prekrške, pa sodišča, ja, tega sem imel precej. No, tudi pri vojaki sem kot duhovnik marsikaj doživel. En mesec sem bil tudi v zaporu. Vendar sem zadovoljen in Bogu hvaležen, da sem šel skozi vse to, kajti tudi to me je bogatilo, pridobival sem izkušnje in notranje zorel.

Po raznih župnijah pa so težki trenutki takrat, ko na primer nekoga vzgajaš, mu daš možnost, računaš nanj, upaš, potem pa se stvari obrnejo v povsem drugo smer, nekako mu ne uspe. Ne da ti nisi uspel, ker duhovnik ne govori, vsaj tako si jaz zamišljam, o svojih uspehih, ker naše delo je za ljudi in dejansko lahko uspe ali ne samo ljudem. Toda

to hudo prizadene.

Kako vi vzamete ta neuspeh, morda kot znak, da je treba kaj spremeniti v načinu vašega dela?

Ob takih primerih pomislim na Jezusa in evangelij. Tudi Jezus je poizkušal na vse načine in doživel včasih tudi popoln neuspeh. Nemogoče je trditi, da on ni imel prave metode, ali da bi jo moral spremeniti, kajti nikoli ni obžaloval ali spremenil svojega načina delovanja, le uspeha ni bilo. Uspeh ali neuspeh je namreč odvisen tudi od človekove svobodne volje. Gotovo je Jezusa to bolelo, kakor boli tudi duhovnike. Duhovnik mora vztrajati, kajti vsak človek ima neskončno vrednost kot človek in kot tisti, ki je deležen odrešenja in določen za večnost. Njegovo večno pogubljenje je stvar, zoper katero je treba napeti vse sile in se ji ne glede na žrtve zoperstaviti. Duhovnik se odloči za duhovniški poklic, ker se zaveda vrednot vere in se kot tak predaja ljudem. Zato mu je vsakega človeka žal. Toda zato, ker je prizadet človek, ne duhovnik. Tudi k maši ne hodimo zaradi duhovnika ali Boga, ki je neskončno popoln in mu nič ne damo, če živimo po veri in tudi ne vzamemo, če grešimo. Duhovnik je tisti, ki služi ljudem in to zaradi njih samih, da se usmerjajo k Bogu.

V katerih župnijah ste doslej že delovali?

Bil sem v Srpenici, v Bovcu, Drežnici, Spodnji Idriji, Podmelcu in sedaj sem na Colu.

Kako se počutite na Colu? Kaj vam je tukaj všeč, kaj vas moti? Imamo morda katere posebno dobre ali posebno slabe lastnosti? Kako bi nas ocenili?

Nikoli v nobeni župniji nisem podajal splošne ocene, kajti vsak človek se mora vedno izpopolnjevati in nihče ne doseže takšne popolnosti, da mu to ne bi bilo več potrebno. V cerkvi sem povedal, da če bi bili vsi popolni in brez napak, potem bi duhovnika sploh ne potrebovali.

Pri Colčanih se mi dopade, da zelo držite skupaj, takoj pa sem bil pozoren tudi na dober obisk maše ob nedeljah in praznikih.

Kot duhovnik bi rad, da bi vsak sam čimbolj razmišljal o sebi, spoznal svoje pomanjkljivosti in čimbolj "izkoristil" duhovnika, da bi mu pomagal na poti k dobremu in Bogu. Duhovnik je najbolj zadovoljen takrat, ko ga ljudje "porabijo", v nasprotnem primeru pa se počuti odveč.

Po prejšnjem župniku ste nasledili nekaj nalog, najvažnejša pa je prav gotovo nakup novih orgel. Kaj nam lahko poveste o tem?

S tem, da bi imel Col nove orgle popolnoma soglašam. Sama župnija ima bodočnost. Imamo pevske zборе in zato so takšne orgle smiselne. Glede izdelave pa tole. V Mariboru, kjer orgle izdelujejo, so spremenili vrstni red dela in bodo orgle izdelali že spomladi. Orgle bodo potem spravljene pri njih, dokler ne bo obnovljen kor v cerkvi, potem pa jih pridejo montirat. Mislim, da bomo poleti že imeli nove orgle, seveda če bo šlo vse po sreči. Finančno pa takole: Predračun je 150.000 DEM, manjka pa še okrog 40.000 DEM.

Imate morda kakšne načrte glede ureditve cerkve, župnišča in doma?

Čim sem prišel na Col, sem

misлил na obnovo župnišča. Že prvo zimo sem spoznal, da dvorana zaradi težkega dostopa in mraza ni primerna za verouk in tudi otroci so bolj zadovoljni v župnišču. Razmišljal sem, da bi preuredili župnišče, podrli notranjščino in zgradili novo po drugačnem načrtu. Toda ker ne predvidevam, da bom na Colu v nedogled, so vsi moji načrti kratkoročni. Če bi imeli primerno vsoto denarja, bi začeli z obnovo župnišča leta 1996. Po tem letu takega dela verjetno ne bi več začel.

Glede doma razmišljam, da bi ga v prihodnje bolje izkoristil. Organizirali bi razna srečanja, kot je bilo srečanje "Vera in luč" (srečanje mentalno prizadetih otrok op.p.) Zelo primeren je, ker je nekoliko odmaknjen in vseeno blizu. Torej, prodali ga ne bi, ampak poizkušali nekako vzdrževati, potem pa bi se sproti pokazalo, kako bi ga uporabljali. Morda pride za mano mlajši župnik, ki bo imel razne aktivnosti in mu bo ta prostor prišel prav.

Znano je, da imamo vse manj župnikov. Ko sva se dogovarjala za pogovor, ste mi omenili, da na tej naši gorski planoti (Otlica, Col, Podkraj) verjetno ne bo več dolgo treh župnikov. Zato bo potrebna pomoč katehetov, katehistinj in čim večje sodelovanje vernikov. Kaj lahko poveste o tem?

Sedaj nimam namena, da bi karkoli glede tega načrtoval ali napovedoval in vznemirjal ljudi v sosednjih župijah. Toda čas bo prinesel svoje in takrat bo vsa filozofija odpadla, najslabše pa je, da te vse skupaj najde nepripravljenega. Pripravili pa bi se s tem, da bi čimbolj usposobili laike za tista dela v cerkvi, ki jih oni lahko opravljajo. Če laiki poskrbijo za gospodarska

vprašanja, za sodelovanje pri bogoslužju, za poučevanje verouka itd., potem se lahko duhovnik osredotoči na naloge, povezane z mašniškim posvečenjem.

Tudi na Colu imamo dve katehistinji. Ena poučuje verouk v mali šoli, druga pa je še v katehetski šoli in ni zaposlena, torej bo lahko prvzela verouk. Tudi v primeru, da župnik zboli, mora nekdo voditi versko življenje v župniji in poskrbeti za bogoslužje.

Prihodnje leto praznuje naša župnija sto - letnico delovanja. Kakšne aktivnosti se pripravljajo

glede tzega praznovanja?

Praznovanje bomo začeli že v postnem času, ko bomo imeli sveti misijon. Osrednje praznovanje pa bo 7. maja, ravno na obletnico blagoslovitve temeljnega kamna stare colske cerkve. Ta dan pade ravno na nedeljo. Skupaj z vsemi colskimi duhovniki, duhovniki iz dekanije in bivšimi colskimi župniki, bomo opravili slovesno somaševanje. Naslednje praznovanje bo poleti, ko bomo blagoslovili nove orgle. Ob tej priložnosti bomo pripravili tudi kakšen koncert. Za šagro, na dan svetega Lenarta, pa bi praznovanje

zaključili.

Kaj bi ob novem letu radi zaželeli svojim župljanom?

Želim, da bi bila vsa ta praznovanja nam vsem skupaj v vzpodbudo za nadaljnje življenje, da bi napredovali kot kristjani in ljudje in to povsod, kamor bi nas vodilo življenje.

Gospod župnik, hvala za pogovor.

Pogovarjal se je Simon Škvarč

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI COL

...V novem letu vam želim čimveč sreče pri iskanju vrednot, ki jih velikokrat prikrivamo z bogato zunanostjo...

Ob izteku vsakega koledarskega leta se ustavimo ob mejniku preteklosti, ki je hote ali nehote objet s tančico spominov, in pred zidom bodočnosti, ki nam daje voljo in hrepenenje po nečem novem, srečnejšem. Morda zato, ker se v takih trenutkih radi zaustavimo pri sebi in naredimo obračun z vsem, kar smo ali bi morali storiti, morda tudi zato, da bi naše delo bilo oplemeniteno z izkušnjami prehojene poti. Ravno občutek preteklosti in hrepenenje po prihodnosti nas spodbujata da ne ostanemo bitja usode, temveč živimo pokončno za nove načrte.

Nekako s takim razmišljanjem smo v začetku iztekajočega se leta pričeli analizirati pobude Državnega zbora, ki je med ljudi poslal idejo o reorganizaciji lokalne samouprave. Na prvi pogled nepomembno razpravljanje nas je po tehtni presoji znanih stališč spodbudilo, da bi se "razdeljeno" gorsko območje združilo v eno občino "GORA". Idejo smo dolgo časa analizirali v KS Col in se po presoji vzdušja v drugih KS odločili za skupen projekt, saj smo v skupnem nastopanju našli veliko enakih izhodišč:

1. Krajevne skupnosti Podkraj, Col, Kovk -

Otlica in Predmeja predstavljajo zaključeno geografsko celoto.

2. Povezujejo nas skupne naloge in podobni problemi.

3. Območje ima zaključene sisteme komunalne infrastrukture (Ceste, telefon, voda, elekrika).

4. Osnovne šole in objekti za kulturne prireditve zadostujejo trenutnim potrebam območja (Col?).

5. Finansiranje naj bi po zagotovilih države bilo sistemsko rešeno (s prelivanjem sredstev naj bi država skrbela za skladden regionalni razvoj).

Na žalost se je ponovno izkazala premoč nezaupanja, "sodobno" misleči ljudje so prijeli za "orožje" preteklosti in hrepenenje po bodočnosti je bilo ponovno zavito v tančico spominov. Na referendumu 22. 5. 1994 smo si prebivalci tega območja ponovno sezidali zid, kjer na eni strani še vedno prisegajo idejam socialističnih vrednot, na drugi strani pa je skrb pred odgovornostjo zaupala vodenje izkušenim in za naše kraje zelo "zavzetim" meščanom. Približno tako so razmišljali tudi nekateri krajanje KS Col, ki so "premišljeno" glasovali za prizadevnost tujcev v naši sredini.

Neglede na veliko dela v kolesju reorganizacije

občin smo v KS nadaljevali z načrtovanim programi

1. TELEFON

Glede na velike potrebe po širitvi KATC Col smo se odločili, da leto 1994 nekoliko rezerviramo za dograditev telefonskega sistema. Veliko pripravljanih del je bilo opravljenih že v letu 1993 (podpisana je bila tudi pogodba za izvajanje), tako da so bile priključitve lahko opravljene v predvidenem roku. Na novo sta bila vključena 102 telefonska naročnika, s tem, da sistem omogoča tudi nadaljnje vključevanje. Lahko se pohvalimo, da smo z dograditvijo prišli v sam vrh pokritosti, saj ima telefonski priključek skoraj vsak krajan. KS Col ne bo več organizirano pristopila k širitvi mreže, bo pa brez dodatnega prispevka dovolila vključevanje posameznikov z območja KS Col.

2. CESTNA INFRASTRUKTURA

Vlaganja v cestno infrastrukturo so bila v prejšnjih letih dokaj obsežna, saj smo reševali predvsem cestne povezave posameznih zaselkov in vasi. Ker je bil v letu 1994 pretežni del sredstev namenjen dograditvi telefonskega omrežja, smo v cestno infrastrukturo namenili bistveno manj sredstev.

S skupnimi močmi smo reševali le problem Orešja, kjer je bilo do sedaj tudi veliko problemov z odvodnjavanjem. Vkopana kanalizacija, dokončna ureditev "studenca", izgradnja koritnic in ureditev utočnih jaškov so zaključna dela v tem zaselku. Poudariti moram, da so krajanje tvorno sodelovali in poravnali vse dogovorjene finančne obveznosti. Istočasno smo uredili tudi pot ob vrtcu, kjer je bil prispevek tangiranih prav tako poravnan.

3. POKOPALIŠČE

Na pokopališču smo v letu 1994 dokončali tlakovanje poti in delno uredili lokacije grobov. Tako pokopališče postopoma le dobiva ciljno obliko, s tem da bo v bodoče potrebno več pozornosti nameniti urejenosti zelenic, in se strogo držati načrta novih grobov. Z izgradnjo mrliške vežice bomo morda le prišli do pokopališča, ki smo ga načrtovali tudi v programu samoprispevka.

4. JAVNA RAZSVETLJAVA

Krajevna skupnost je finansirala material za tri svetlobna telesa, ki so jih krajanje zaselka sami namestili in vključili v omrežje.

5. ODVOZ SMETI

Že vrsto let sem kritično ocenjeval naš odnos do okolja, a je zaradi pomanjkanja ustreznih rešitev vse ostalo le na papirju. Po odloku o obveznem zbiranju in odvozu smeti so bili tudi v KS Col nameščeni kontejnerji in tako rešen pereč problem onesnaževanja na vodozbirnem območju. Odvoz v skladu z odlokom organizira Komunalno stanovanjsko podjetje na račun uporabnikov, ki so največ 500 m stran od zbirnega kontejnerja. Vsi ostali niso vključeni v sistem zbiranja in niso dolžni plačevati odvoza smeti. Načeloma so krajanje razumno sprejeli novo obremenitev in si organizirano uredili

kontejnerska stojišča. Neutemeljeno uporno se obnašajo nekateri krajanje Gozda in nočejo slediti prizadevanjem za lepše in urejeno okolje. Upam, da tem žalostnim spodbudam ne bodo nasedali tudi drugi. Na pobudo KS Col je spomladi LD Col organizirala očiščevalno akcijo, kjer so se aktivno vključili tudi drugi (gasilsko društvo,

balinarski klub, rokometno društvo, društvo Trilek, osnovna šola, nekateri krajanje..). Na celotnem območju so bila sanirana divja odlagališča smeti, iz naših logov je bilo odpeljanih 54 avtomobilskih karoserij, kupi štedilnikov, pralnih strojev, hladilnikov itd. Sanirano je bilo "javno" odlagališče za Colom, kupi drobnih smeti so bili pokriti z zemljo in zasejani s travo. Na žalost večina ljudi ni dojela smisla odgovornosti in logično s posmehom gledala na delo "zelenih" bratovščine. To dokazuje tudi ponovno oživljanje divjih odlagališč, naši gozdovi se že spet polnijo z razno navlako, kupi gradbenega materiala rastejo kot gobe po dežju, vsi pa postajamo samozadostni z lepo hišo in urejenim vrtom.

Čas bo pokazal, da si bomo želeli čistih rek in bistrih potokov, da bi radi pili neosnaženo vodo in dihali čist zrak, da bi se mirno sprehodili po idili naših gozdov... Ali je ob takem obnašanju posameznikov to sploh še mogoče.

6. OTROŠKO IGRISČE

Na pobudo vodstva Vrtca Col, da se za združnim domom uredi otroško igrišče, smo že v letu 1993 pripravili projekt in ga predložili občini Ajdovščina. Ker smo v občinskem proračunu za leto 1994 dobili le polovico sredstev, smo se na svetu dogovorili, da opremo vrtca (razna igrala) izdelajo starši varovanih otrok. Nekateri so sprejete zadolžitve že opravili in upam, da bo spomladi colski vrtec opremljen tudi z ustreznim igriščem.

7. POŠTA

Komunalno stanovanjsko podjetje Ajdovščina je pričelo z ureditvijo poštnega prostora, ki naj bi ga na željo pošte premertili v pritličje stavbe. To pobudo smo obravnavali na svetu KS Col in se odločili, da je to smiselno tudi za ceno rušitve krušne peči, ki jo je do leta 1989 ščitil režim teritorialne obrambe, saj je bila "pomemben" objekt v konceptu oskrbe prebivalstva s kruhom.

Tako odločitev smo sprejeli iz več razlogov:

1. Dostop strank v gornje prostore je zlasti v zimskem času neprimeren in nevaren.

2. Prenos pošte v prvo nadstropje predstavlja določen problem poštnim uslužbencem.

3. Krušna peč ni predstavljala nobene arhitektonske vrednosti.

4. Uporaba te peči je bila že z vidika sanitarnih pogojev nemogoča, zato bi kakršnokoli oživljanje te dejavnosti zahtevalo novo peč.

5. Prostor s krušno pečjo je bil vsa ta leta založen z raznimi odpadki, občasno pa ga je uporabljala trgovina Hubelj za drvarnico.

6. V konceptu obrambe so danes predvidene mobilne peči, tako da peka kruha ni več vezana na urbana središča.

7. Zgornje prostore se v bodoče lahko preuredi za potrebe krajevne skupnosti (pisarna, arhiv, zbirka znamenitosti itd).

Ob takem razmišljanju so se v bran stari nefunkcionalni peči postavili člani društva Trilek.

V zagovor velike pomembnosti vaše peči so vključili celo medijsko vojsko, izkoristili vse možne

poti nasprotovanja in trmasto vztrajali pri lastnih interesih. Javni protest je bil sprožen šele po rušitvi, zato je umestnost takega načina nastopanja precej zlonamerna.

Moram povedati, da je svet KS o tem odločal s polno odgovornostjo in da so argumenti za tako odločitev le in samo v interesu večine.

Čustva, s katerimi nastopajo člani društva Trilek, so verjetno za peščico ljudi pomembna, ne morejo pa prevladati potreb kraja, ki mu pripada primeren poštni urad.

KAKO V LETU 1995

Z novo lokalno samoupravo se bistveno menja položaj sveta KS. Novi občinski svet bo o novi organiziranosti sprejel statut, kjer bodo na novo opredeljene naloge vaških skupnosti. Ne glede na politične odločitve smo še vedno dolžni skrbeti za razvoj naše sredine, odgovorni za smotrno porabo zbranih sredstev in zadolženi za izpeljavo programa, ki smo ga sprejeli ob uvedbi samoprispevka.

V letu 1995 naj bi se iz skupnih sredstev finansiralo:

1. Gradnja mrliške vežice (1. faza), nakup sveta in priprava dokumentacije.
2. Ureditev vodovodnega zajetja "GRAHUNIK".
3. Ureditev okolice združnega doma (zasaditev parkovnih dreves, ureditev zelenic...).
4. Ureditev prostora za KS na bivši pošti.
5. Pomoč pri vzdrževanju cest in asfaltacija nekaterih cestnih odceпов.
6. Nepredvidena dela na vodovodu.
7. Tekoči stroški poslovanja.

Upam, da bomo tudi v bodoče tvorno sodelovali in s skupnimi močmi gradili človeka vredno življenje.

V novem letu vam želim čimveč sreče pri iskanju vrednot, ki jih velikokrat prikrivamo z bogato zunanostjo.

S R E Č N O

Predsednik sveta KS: Silvo Peljhan

Vsem ljudem dobre volje društvo Trilek želi

VSE NAJBOLJŠE V LETU 1995

Tudi na Colu smo obeležil 1600.-letnico bitke pri Frigidumu

STARI RIMLJANI VRINJENI V DRUŠTVO TRILEK

Ena od najbolj pomembnih dejavosti, ki jih je društvo Trilek opravljalo v tem koledarskem letu, je prav gotovo postavitve razstave z naslovom: "COL, KO TO ŠE NI BIL- Od rimljana do gorjana". Razstava je prispevek društva Trilek k prireditvi ob obeležitvi 1600 letnice bitke pri Mrzli reki, odprta je bila sredi maja, še vedno pa si jo je mogoče ogledati v prostorih OŠ Col.

Razstava je vsebinsko razdeljena na dva dela. V uvodnem delu je predstavljena sama bitka, tako kot jo vidijo posamezni zgodovinarji. Skozi zapise raznih avtorjev se seznanimo z vzroki in posledicami spopada, z domnevnim prostorom in taktiko same bitke ter s precejšnjim številom sodelujočih v bitki, ki so, hote ali nehoti, odločali o izidu spopada, s tem pa tudi o usodi tedanjega, posredno pa tudi današnjega sveta.

Drugi del razstave je namenjen dokumentom, v katerih je omenjen Col, govorijo pa o najdbah iz rimskega časa na področju Cola in okolice. Razstavo zaključuje nekaj eksponatov iz rimskega obdobja, nekaj jih je s področja Cola, nekaj pa je "uvoženih".

Med glavna "krivca", da se je razstava postavila, lahko štejemo gospoda Otmarja Črnilogarja, župnika iz Podrage, ter gospoda Ivana Irgla, ravnatelja na OŠ Col.

Prvo pravo "vabo", na katero smo nekateri v društvu ugriznili, sta omenjena "krivca" vrgla sredi januarja 1994, ko smo se v gostilni

Štefančič prvič srečali z gospodom Črnilogarjem. Na sebi svojstven način nam je predstavil bitko na Vrhpoljskem polju in takrat smo prenekateri prvič slišali še kaj več od tega, "d je bla mejnde enkrt taka burja, d je puščice nzaj metalu". Nastop gospoda Črnilogarja nas je prepričal, da bi za obeležitev obletnice bitke lahko kaj storilo tudi društvo Trilek.

Seveda so se takoj pojavile ideje, predlogi, mnenja, kamor naj bi se usmerila dejavnost društva. Bolj ali manj uporabne zamisli so se kopičile, med tem uvodnim "otipavanjem" pa smo prišli do nekega zapisa, kjer je bilo nejasno omenjeno, da Narodni muzej v Ljubljani hrani miljni kamen, ki je bil najden na območju Cola. Tako smo prišli v stik z gospodom Dragom Svoljškom, ki dela v Narodnem muzeju, še enim od pomembnim članom v verigi tistih, ki so nam pomagali pri razstavi.

Vmes smo imeli na radiu Nova odmevno oddajo na temo 1600 letnice bitke, za nas pa je bilo najbolj pomembno, da nas je v oddajo poklical gospod Stane Bačar in nam obljubil nekaj zapisov, kjer je omenjen tudi Col. To so bili, poleg že omenjenega papirja, prvi zapisi, ki smo jih dobili. Kasneje se jih je nabralo za zajetno mapo. Sama oddaja pa je bila tudi povod, da smo prišli v stik z občinskim odborom, ki je bil zadolžen za organizacijo "obeležitve" obletnice.

Zadeva se je začela premikati

naprej, srečanje z gospodom Svoljškom pa nam je dalo še dodaten zagon. Nekoliko nam je sicer znižal našo vnemo za brskanjem po zemlji, obljubil pa nam je vso pomoč pri zbiranju gradiva o Colu. Nekako v ta čas pa spada tudi prva ideja o pripravi razstave na Colu.

Sledilo je zamudno zbiranje gradiva, vmes pa smo se parkrat sestali z gospo Tatjano Rener, ki je bila pri občinskem odboru zadolžena za koordinacijo dejavnosti. Seveda se je večina debat na teh srečanjih vrtela okrog denarja in tako smo počasi opustili vse preveč široko zastavljene naloge, ostala pa je razstava, skupna izdaja Javorovega lista in Colskega časnika, še vedno pa smo potihem upali, da se bomo lahko šli tudi amaterske arheologe.

Gospa Renerjeva nam je pomoč obljubila, vendar pa smo bili pripravljeni nalogo dokončati tudi brez te pomoči.

Tu moram omeniti, da je ves čas ob pripravi razstave potekalo tudi pospešeno urejanje kraške jame na igrišču, saj smo skupaj z OŠ načrtovali, da bi istočasno z odprtjem razstave pripravili v jami tudi predstavitev pesniške zbirke osmošolk OŠ Col.

17. 5. 1994 je bilo potem vse pripravljeno in predstavljeno, srečanje pa se je spremenilo v pravo malo veselico. Trilek pa je ponudbo svojih dejavnosti še razširil.

Seveda brez pomoči drugih ni šlo. Prav je, da se na tem mestu zahvalimo vsem, ki so kakorkoli

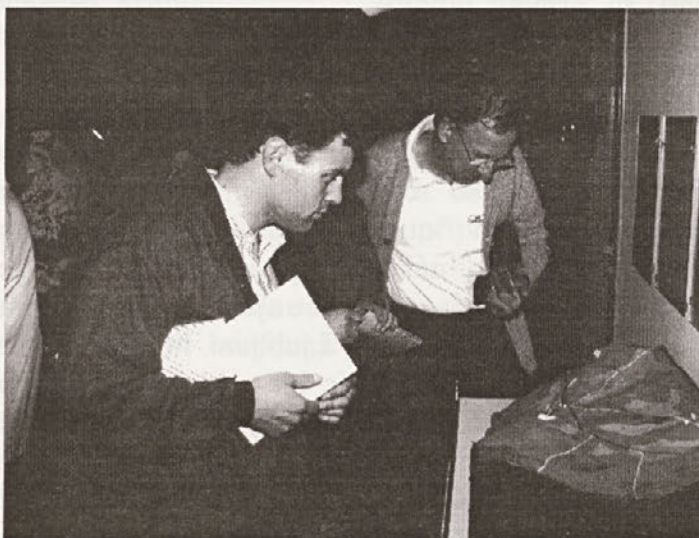
pomagali, da se je vse izteklo tako, kot se je. Najprej je tu seveda gospod Otmar Črnilogar, ki nas je s svojimi nastopi pravzaprav pognal v to iskanje "Rimljanov in kosti". Ob njem je seveda neutrudni ravnatelj OŠ Col, Ivan Irgl, ki je velikodušno ponudil pomoč šole pri izvedbi projekta; istočasno pa je bil začetnik prenekaterih idej v zvezi z razstavo. Gospod Drago Svolfšak nam je skupaj z gospo Beatrice Žbona - Trkman priskrbel gradivo, iz katerega smo potem izbrali vse, kar smo rabili, s svojimi predlogi nam je bil v veliko pomoč pri postavitvi razstave, zagotovil nam je sliko miljnega kamna, ter nam iz Narodnega muzeja velikodušno posodil eksponate, najdene na Colu, ter potrebne vitrine. Z gospo Tatjano Rener smo sodelovali takorekoč "poslovno". Poleg finančne pomoči nam je omogočila tudi uporabo uradnega plakata obletnice bitke za oglaševanje razstave.

Na OŠ Col sta se z nami in razstavo mnogo trudila gospa Silva Karim in gospod Franc Černigoj. Gospod Franc s pomočjo pri sestavi in lektoriranju vseh zapisov; njegov pa je tudi uvodni del naslova razstave, gospa Silva pa se je trudila z urejanjem napisov in računalniško obdelavo naslovnice zgibanke. Gospa Katja Koren nam je od pouka tehnične vzgoje brez zadržkov odstopila Vesno, Mojco, Petro in Valentino, učenke 8. razreda, ki so se kasneje kar precej časa mučile s pripravo makete Cola. Seveda ne moremo mimo gospoda Ivana Trošta, ki je na koncu razstavo postavil na svoje mesto, kuharica, gospa Mojca Rupnik, pa je poskrbela,

da smo se ob odprtju dobro počutili.

In tako se spisek "soudelencev" pri pripravi razstave nezadržno bliža društvu Trilek. Tu moram najprej omeniti gospoda Antona Tratnika (formalno sicer ni član društva), ki nam je prinesel nekaj zelo uporabnih zemljevidov področja Cola, priskrbel pa nam je tudi letalski posnetek Cola in okolice.

V društvu Trilek moram seveda na prvem mestu omeniti gospoda Ivana Žgavca. Poleg avtorja zapisa je edini, ki je sodeloval pri odkrivanju "kosti in Rimljanov". Od začetka do konca je sodeloval

Z otvoritve razstave "Col skozi zgodovino" v OŠ Col

pri stvari in nosi svoj del zaslug, da se je vse dobro izteklo. Gospod Marjan Peljhan se je trudil z obdelavo zapisov za razstavo, uredil pa je tudi spremljajočo zgibanko in poskrbel za njen tisk. Za medijsko promocijo razstave in sploh društva Trilek je skrbel gospod Sandi Škvarč, njegov pa je tudi drugi del imena razstave. Gospod Janez Kovšca je priskrbel konico sulice, ki je bila najdena v Hrušici, gospod Silvan Praček pa je poskrbel, da na odprtju razstave nismo trpeli žeje. In prav na koncu še drobna zahvala gospodu Petru Vidmarju, kajti

njegova zasluga je, da smo si na predstavitvi pesniške zbirke v jami le-to lahko ogledali v soju žarometov.

Tu nekje naj bi se spisek imen končal. Verjetno sem koga od pomembnih sodelavcev pozabil poimensko omeniti in na tem mestu se mu iskreno opravičujem. Da je razstava na Colu postavljena, se je trudilo mnogo ljudi in vsem se v imenu društva Trilek zahvaljujem, obenem pa upam, da bomo ob podobnih aktivnostih spet tako uspešno sodelovali..

Na koncu pa še par besed, kar tako. Marsikdo se je verjetno vprašal, kaj je tu na Colu tako pomembnega, da je treba pripraviti razstavo. Saj je bilo vse gradivo tako ali drugače že objavljeno. Čista resnica. Je pa res, da smo mi za zbiranje in objavo tistih 25 zapisov, ki so sedaj zbrani na enem mestu, potrebovali kar nekaj mesecev dela. Mislim pa, da je največja vrednost razstave v tem, da smo določene podatke, ki se nanašajo na najdbe na območju Cola in so bili zapisani

v prejšnjem stoletju, s pomočjo knjig v župnišču preverili in jih sedaj lahko skoraj stoprocentno lociramo na mesta, ki imajo sedaj povsem druga imena. To je predvsem najdba stremena ali podkve na njivi pri Petriču (sedaj pri Korenu, Col 54), ter najdbe, ki jih je pri kopanju temeljev za hišo odkril Johan Bajc (sedaj pri Bolku, Col 39). Za pomoč pri zbiranju teh podatkov pa se najlepše zahvaljujemo gospodu župniku Stanku Ipavcu.

Res, vse skupaj ni kdo ve kaj, je pa temelj, na katerem se lahko z delom nadaljuje. Kajti, kot je

rekel gospod Svolfšak: " Col je področje, ki je arheološko še popolnoma neraziskano "!

Tu naj bi se zgodba s "kostmi in Rimljani " končala. Naj bi se, a se je pravzaprav šele začela.

(Napisano v juliju 1994)

Vsak Colčan se verjetno še vedno dobro spominja semaforja pri Starem gradu, ki nam je kakih deset mesecev solidno kodral živce. Pa večina tistih, ki so pri semaforju ali pri Šribarju čakali, da delavci odprejo cesto ali semafor končno pozeleni, ni vedela, da se v globini kakih dveh metrov pod asfaltom nahajajo še najmanj ŠTIRI, morda pet cest, ki so, lepo zložene ena vrh druge, čakale, da so se delavci končno lotili popravljati razmajane podporne zidove.

Na gradbišče pri Šribarju me je prvič pripeljala zgolj radovednost. Seveda si nisem mogel kaj, da se ne bi, kot "izkušen arheolog" (enkrat sem šel z gospodom Svolfškom celo malo po terenu) spustil v jamo, ki so jo prejšnji dan skopali z bagrom. Že prvi pogled na prerez zemljišča bi tudi večjega nepoznavalca, kot sem sam, prepričal, da so tisti lepo zloženi kamni lahko le delo človeških rok. Seveda sem začel takoj brskati po zemlji in ni trajalo dolgo, ko sem izmed dveh skal izbrskal zarjavel žebelj. To mi je dalo novega poleta in ko sem čez kaki dve uri odhajal iz jame, sem imel v žepu kakih trideset žebeljev raznih velikosti in oblik, zraven pa še dva predmeta, ki sta se kasneje izkazala kot zelo pomembni najdbi. Med brskanjem sem odkopal tudi bakreno iglo,

dolgo približno 15 cm, ter majhen košček pločevine, ki se je kasneje izkazala za srebrni novc iz 15. stoletja. Igla bi lahko izhajala iz rimskih časov, na žalost pa v žaru kopanja nisem dovolj pazil, v kateri plasti sem jo dobil, tako da lahko le ugibamo, kdaj jo je nekdo izgubil na Šriberšu. Tudi meni je prav malo manjkalo, da nisem izgubil tako igle kot novca, saj sta mi oba padla na dno jame, v kateri je bilo kaka pol metra vode. Na srečo sta se oba ustavila tik pred vodo.

Seveda sem o najdbi takoj obvestil gospoda Svolfška, ki si je najdišče kmalu zatem prišel

Zakuska po otvoritvi

ogledat. Narisal si je skico prereza, vse pofotografiral, nameraval pa je na gradbišče pripeljati posebno ekipo, ki bi strokovno obdelala najdišče. Na žalost je obletnica bitke na Vrhpoljskem polju tako zaposlila vse stokovnjake s področja arheologije, da je cestarjem uspelo cesto prej popraviti in najdišče spet pokriti z asfaltom.

Sam pa sem dodobra izkoristil dano priložnost in vsak teden sem najmanj dvakrat po par ur prečepel na opornikih opaža, v najhujši vročini brskal med kamni in vneto zbiral žebelje, dele keramične posode, kosti, med

večje najdbe pa lahko prištevam klešče, ki jih je, resnici na ljubo, odkril Janez Kovšca, ter konjsko podkev, oboje pa izhaja iz srednjega veka.

Ko se je gradbišče pri Šribarju zaprlo, sem se preselil k Staremu gradu in tudi tam sem nabral veliko različnih žebeljev, odlomljeno konico noža, nekaj kosti, našel pa sem tudi kamen, podoben konici sulice. Vsi so mi sicer zatrdili, da je naravno oblikovan, toda še vedno ga hranim. Morda je pa le

V teh par mesecih, ko so cestarji popravljali, sem izmed skal pri Šribarju in pri Starem gradu izbrskal zanesljivo več kot kilogram najrazličnejših žebeljev in eden od članov Trileka je v šali pripomnil, da sem gotovo prišel do mesta, kjer je kakšen kovač odmetaval neuporabno robo.

Gospod Svolfšak meni, da je, glede na množino najdenih predmetov, moral po trasah teh cest potekati izredno živahen promet in to precej časa. Po njegovih zagotovilih je bila do izgradnje železnice tod glavna pot,

ki je povezovala Gorico z Ljubljano, s tem pa tudi celotno Padsko nižino z notranjostjo Panonske nižine in srednje Evrope.

Niso pa bila odkritja na gradbišču ceste edina, ki smo jih v letošnjem letu odkrili na Colu. V jami na igrišču se že od začetka del med materialom, ki ga odstranjujemo, pojavljajo drobci keramike. Tudi ta keramika naj bi po zagotovilih strokovnjakov izhajala iz srednjega veka. Prav tako pa sem s pomočjo gospoda Svolfška ugotovil, da del čudnega kamna, ki sem ga že pred kakim desetletjem odkril pri kopanju temeljev za hišo, pripada ročnemu

mlinu za mletje žita, tudi žrmlje imenovanemu. Gospod Svobljak trdi, da zanesljivo izhaja iz rimskih časov. Tudi ta kamen si je mogoče ogledati na razstavi.

Tako se je, vsaj meni, uresničila želja, da bi poleg urejanja razstave tudi malo brskal po zemlji in se šel "arheologa". Verjamem, da prenekateremu prebivalcu Cola to ne pomeni nič in delijo mnenje nekoga, ki je pri opazovanju mojega brskanja izjavil: "Saj se ti je zmešalo!"

Ne bom ugovarjal, vsak ima pravico do svojega mišljenja, toda vem, da sem sam začel določene stvari gledati drugače. Ne vem prav točno, kam gremo, vem pa zagotovo, od kod prihajamo.

In razne "groblje", krušne peči, razvaline utrd in gradov so, hoteli ali ne, tudi del nas samih. Le od nas je odvisno, če bomo znali prisluhnuti tistemu, kar nam pripovedujejo.

Če pa nismo sposobni prisluhnuti, ne odvezemimo te možnosti nekemu v prihodnosti, ki bi rad prisluhnil, pa ne bo imel čemu.

Prvi, ki se je na področju Cola ukvarjal z arheologijo, je bil Alfons Mullner, kustos Kranjskega deželne muzeja Rudolfinum v Ljubljani. V svoji knjigi EMONA Archäologische Studien aus Krain, ki je izšla leta 1879 v Ljubljani, je takole opisal svoje ugotovitve in najdbe na Colu.

ŠANCE IN OKOLICA COLA

Šance in rimska naselbina na Colu (Plinijeva Ocra ?)

Od Podkrajja do Cola se cesta spušča in teče po gorskem pobočju. Tik pred krajem Orešje (Orešek) in nad njim pada gorski

hrbet nenadoma zelo strmo, skoraj navpično, tako da cesta komaj najde prostor pod pečinami. Ta strmi hrbet tvori skalnat greben, ki se razteza od vzhoda proti zahodu vse do Podvelba in se na severni strani spušča nekoliko blaže. Prav nasproti colske cerkve je pogorje proti severu predrt skozi nekakšna ozka skalna vrata, za katerimi se odpira z nekaj griči posejana dolina, po kateri pelje cesta proti Črnemu Vrhu in Godoviču.

Povezava med Colom in Vodiciami (na Vodica)

Odtod je narejena povezava za Hotedršico z glavno cesto na Vodica, ali bolje: nakazuje jo podolje. Cesta na Vodica - čez Godovič in Črni Vrh - na Col, je torej nekakšna obvoznica mimo hrušičkih utrd, zato rimskim strategom ni bilo vseeno, da bi bila ta - komaj šest rimskih milj daljša - stranska pot (op.1) vsem odprta ali pa vojaško zavarovana.

Col potemtakem leži pod kamnitimi stenami hribovja, ki se nato strmo spušča v sotesko Bele, torej na tesnem gorskem prehodu, kjer se odcepi cesta za Črni Vrh. Hkrati je kraj odcepa najvišja točka na tej liniji med Višnjami in Trilekom.

Prva poročila o Colu

Prvo podlago za raziskave, ki je bila vredna pozornosti, so nudili vprašalniki colskega župnijskega urada in šole v katerih sta g. župnik Janez Janža in g. učitelj Andrej Perne v svojih skrbnih odgovorih na vprašanja dala sklepati, da imamo na teh tleh opraviti s še nepoznanim ali vsaj neraziskanim klasičnim področjem. Običajne raziskave, ki so bile opravljene na samem kraju, so doslej dale naslednje zelo zanimive podatke.

Najdišča na Colu

Področje najdišč na Colu se razteza od vasi Orešje do Gradu Trilek, nekako četrta avstrijske milje vzdolž glavne ceste, tako da Podvelb kot najvišja točka na tej cesti predstavlja nekakšno sredino. Razen tega je veliko antičnih sledi tudi po dolini proti Črnemu Vrhu, ker so se po dolinah in gričih našli mnogoteri starodavni predmeti.

Podvelb, Orešje, Col

Nekdanji grad Podvelb je celoten kraj delil na vzhodno in zahodno polovico; prvo se imenuje Orešje, drugo Col. Tesno nad Orešjem se dviga, kakor je bilo že prej povedano, strma kamnita stena, ki se nanjo s ceste ni moč povzpeti, ki pa cesto popolnoma obvladuje. Proti severu se njen krak spušča v prej omenjeno dolino, utrjena pa je s posebnim kamnitim zidom (suhim zidom). Ta kamniti zid, imenovan Šance, je zgrajen iz neobdelanih in tu in tam ogromnih kamnov, brez malte. Zid je širok 4 do 5 metrov, naravnosten, obdaja pa neke vrste kastel, iz katerega je mogoče alpsko cesto popolnoma zapreti. V celoti izgleda kot podolgovat peterokotnik, ki ima obseg nekako 360 metrov. Nanj se pri severozahodno postavljenem vhodu naslanja podoben kamniti zid, ki se razteza od vzhoda proti zahodu in je dolg 120 metrov.(op.2) Ljudstvo imenuje to zidavo "suh zid", ker je narejen brez malte. In pastirji so mi vedeli povedati, da je bil ta zid, ki so ga iz leta v leto vedno bolj odnašali, še po spominu ljudi veliko višji. Ta, od opisanih zidov (suhih zidov) utrjena kamnita vzpetina Šance na samem robu doline, je kraj pogostih najdb železnih in bronastih predmetov; kopit, puščic itn. (op.3)

Rižemberk

Severno od trdnjave Šance se iz doline dviga strm in osamljen grič Riženberg (Riesenberg ? = Veliki hrib?), katerega vrh, se zdi, je bil prav tako utrjen, ker se tudi na njem najdejo sledovi zidovja in trije veliki, gotovo umetni, vseki v skalo. Vendar pa se zdi ploščad na vrhu le premajhna, da bi smeli domnevati, da bi bil vrh kaj drugega kakor opazovalnica proti severu. Naloga tega griča, kakor tistega njemu nasproti, ki mu pravijo Šturmank, se zdi, da je bila tale; preprečiti, da bi (nasprotniki) obšli utrdbeno linijo na Hrušici; že zgoraj smo povedali, da je morala tod mimo peljati obvoznica iz Logatca čez Godovič in Črni Vrh.

Če smo na Šancah, Rižemberku in Šturmanku kakor na Podvelbu našli utrdbena dela, ki so branila in zapirala po eni strani cesto iz Italije čez Hrušico, po drugi pa "obvoznico" skozi globeli Črnega Vrha in Godoviča, tako najdemo po drugi strani vzdolž glavne ceste še druge zanesljive sledi rimske naselbine na Colu.

Najdbe ob glavni cesti

V Orešju je južno od ceste njiva, last Johana Bajca, na strmini tesno nad sotesko Bele; na njej je omenjeni posestnik gradil hišo. (pri Bolku, Col 39, op. p.) Med gradnjo je našel črepinje žar, ožgane kosti, oglje, eno sabljo, močan nož, kovance (najbrž iz časa cesarjev Diokletiana in Maksimiana, eden pa je gotovo Maksentijev), torej dovolj dokazov, da na tem kraju prepoznamo grobišče tukajšnjih naseljencev. Dalje, vzhodno, pri hiši Petriča, (pri Korenu, Col 54, op. p.) tesno pod skalno steno - Šancami, ki obvladujejo okolico, je majhna njiva, na kateri je bil najden zagoneten železen lok (krivina).(op.4)

Grad Trilek in kovanci

Daleč bolj zanimive najdbe izvirajo zahodno od Podvelba, ob gradu Trilek. Te najdbe so: miljnik in srebrniki. Miljnik je natančneje opisan v nadaljevanju. Glede srebrnikov pa: najdeni so bili kakšnih 20 metrov severno od ceste, na pobočju, na pol poti med Colom in Trilekom. Najdbo predstavlja 15 izvrstno ohranjenih srebrnikov naslednjih "kovnic":

-M. Ant. Aug. III Vir. R.P.C.
- Leg X. - en primerek

-Tit(us) Caesar Vespasianus (79 - 81) - en primerek

-Domitianus (81-96) - dva primerka

-Traianus (98-117) - dva primerka

-Hadrianus (117-138) - dva primerka

-Antoninus Pius (138-161) - trije primerki

-Marcus Aurelius (161-180) - trije primerki

-Faustina iunior M. Aur. uxor.
- en primerek

Najdba torej zajema, če odmislimo legijske kovance Marka Antonija, čas vladarjev skozi sto let, od l. 79 do l. 180 po Kristusu - ob edini praznini cesarja Gaja Nerve (96 - 98).

Nadaljna smer ceste do Fluvium frigidus : Hubelj

Od Cola in Trileka je peljala cesta nad Sv. Danijelom v Sanaboru (op. 5) po pobočjih Kovka naprej proti Vipavski dolini; v eni avstrijski ali petih rimskih miljah boste prišli do reke Hublja - do meje kronovine. Na bregu Frigidusa stojimo, na vseskozi klasičnih tleh postaje Castra, fluvio frigido, potem ko smo od Cola prehodili eno avstrijsko ali pet rimskih milj in od kastela na Hrušici dve avstrijski ali približno deset rimskih milj.

O P O M B E

1. Tudi ime Hrušica se izredno sklada z latinskim AD PIRUM. Dr. Miklošič pravi: "hruša", stsl. krušbka poleg hruša, nvsl. hruška je brez dvoma povezana z našo Hrušico.

2. Ta "suhi zid" so v tridesetih letih tega stoletja zmleli v pesek, ki so ga uporabili za urejanje cest na in v okolici Cola. Ostal je le še manjši del zidu, ki se je od kastela raztezal proti zahodu v dolžini 120 m.(op. p.)

3. Konica puščice s trirobim rezilom in bronasta plošča, ki je bila izpostavljena hudemu ognju (del čelade ali oklepa) sta bili najdeni tu.

4. Plinij Starejši (+ 79) našteva v Naturalis historija III 23 razna mesta, ki so bila v njegovem času že v ruševinah. Med njimi je tudi ime kraja OCRA (Carnis Segeste et Ocra). Kasneje bomo jasno videli, da Strabon na več mestih našo Hrušico nedvomno označuje z imenom OCRA (gre seveda za hruški gozd), zato smemo domnevati, da je kraj sam treba iskati nekje v tem gorovju. Iz zgoraj povedanega pa je popolnoma jasno, da je na tleh Cola gotovo obstajala že predrimska naselbina (obzidje na Šancah) - morda je bila to Plinijeva OCRA ?

5. O tej prastari cerkvi, ki pa je bila, žal brez predhodnega opisa, razširjena in prezidana, kroži tale zgodba: Ko so v Ajdovščini bivali pogani in zatirali kristjane, so le ti nosili svoje mrličje celo iz Šempasa in Črnič (na Goriškem) na skrivaj prek Čavna mimo poganske Ajdovščine

pokopavat v Sanabor. Ena verzija te zgodbe naj bi celo vedela, da so jih vozili v čolnu. Torej imamo tudi tu opraviti z zgodbo o jezeru, ki da je nekoč segalo do Sanabora. (Tu je verjetno mišljeno jezero, ki naj bi se je nahajalo na samem področju Sanabora, saj se je še do danes ohranil rek, ki o obeh cerkvah colske fare pravi:” Sv. Danijel na jezeru in Sv. Lenart na hribu”. Če je bilo na področju Sanabora res jezero, so morali mrličje do cerkvice Sv. Danijela res voziti s čolnom. op. p.)

Tako je svoje raziskovanje Cola v knjigi Emona opisal Alfons Mülner. Mi pa si v nadaljevanju pogledajmo, kaj nam je uspelo izvedeti o miljniku, ki je bil najden na vrtu gradu Trilek.

Miljnik je iz časa 361 - 362 po Kristusu. Narejen je iz sivega lokalnega apnenca z Grebena nad Trilekom, 152 cm visok, premer je 42 cm. Spodnji del krasijo žlebički. Sticotti piše, da je bil miljnik najden v Sanaboru, medtem ko Mülner piše, da je bil najden tik ob cesti, na vrtu gradu Trilek, eno uro od Vipave. Leta 1874 naj bi ga izkopal Strassenmeister (cestar op.p.) Franz Vadun in ga postavil na dvorišče gradu, kjer ga je Mülner videl septembra 1877.

Črke, ki so na miljniku, so komaj vidne, neenakomernih oblik in nerodno klesane, vrstice niso ravne. Domaszewski pripominja, da obe zadnji vrstici nista več popolnoma berljivi, ker je kamen zaradi poizkusov, da bi ga očistili, močno poškodovan, posebej zaradi zarez, narejenih z nožem. Zdi se, kot da bi hoteli povdariti črke, ki so bile že ob odkritju težko berljive. Do Mommsena je bil to prvi miljnik, ki je nedvomno stal na cesti Akvileja, Tergeste, Emona. Sticotti navaja druge

Julijanove miljnike iz 10. regije, ki izvirajo iz istih let 361 - 362. Po njegovem mnenju na miljniku manjka naziv pater patriae.

Napis na miljniku:

**MP(eratori) CAES(ari) D(omino) N(ostro)
FL(avio) CL(audio) IULIANO P(io) FEL(ici)
VICTORI AC TRIUMF(atori)
SEMP(er) AUG(usto) PONTIFI(ci)
MAXIMO IMP(eratori) VII
CO(n)S(uli) IIII P(atri) P(atricae) B(ono)
R(ei publicae) N(ato)
PRO(consuli).**

Slovenski prevod napisa:

Vladarju Cezarju, našemu gospodu Flaviju
Klavdiju Julijanu,
pobožnemu, srečnemu,
zmagovalcu in slavitelju triumfov,
vedno Avgustu, najvišjemu svečeniku,
imperatorju sedemkrat,
konzulu štirikrat, očetu domovine, rojenemu
za dobrobit države
prokonzulu.

Zapisal Lucijan Trošt

Tomaž Kovšca je prvi Colčan (Žagoličan) na nacionalni televiziji

NAJPOMEMBNEJE JE, DA SI OB PRAVEM ČASU NA PRAVEM MESTU

Ljudje, ki jih gledamo na televiziji, poslušamo po radiu ali beremo o njih v časopisih, seveda niso nič kaj hudo posebnega. Od navadnih smrtnikov se ločijo predvsem po

tem, da so znani širšemu krogu ljudi, da so nekako na očeh javnosti. Tako je tudi z novinarji, predvsem s tistimi, ki se pojavljajo na malih zaslonih.

V zadnjem letu nas z ekranov

nacionalne televizije pozdravlja tudi nekdo, ki ga poznamo. To je Žagoličan Tomaž Kovšca, ki mu je uspelo priti v našo osrednjo medijsko hišo. Seveda ga ni potrebno posebej predstavljati.

Med drugim je sodeloval tudi že pri Colskem časniku, tokrat pa smo se odločili, da bomo mi tisti, ki mu bomo zastavili nekaj vprašanj.

Če se z mislimi vrneš nazaj do konca osemletke na Colu, ali si takrat pričakoval, da boš pri 25 - tih letih medijska osebnost?

Ne. Takrat si nisem niti v sanjah predstavljal, da bom kdaj delal na televiziji. Imel sem drugačne cilje, želel sem si seveda uspeha, kot vsak mlad človek na začetku "pravega življenja". Želel sem postati uspešen športnik, če to ne, pa kaj drugega. Le iz površja sem na vsak način hotel priti. Poleg športa me je zanimalo še veliko drugega: narava, biologija nasploh, pravzaprav pa nisem vedel, kaj bi rad. S tem, da sem se vpisal na gimnazijo v Idrijo, sem le odložil pravo odločitev na kasnejši čas.

Zanimivo je nekaj drugega. Že v osnovni šoli, mislim da v sedmem ali osmem razredu, sem za občinsko športno glasilo, ki je takrat izšlo, napisal članek o športnikovem doživljanju rokometne tekme. Mogoče se bo Lučo, ki je bil takrat moj trener in učitelj telovadbe, še spomnil tega. Urednik tega glasila, ne spomnim se več, kdo je bil, mi je takrat prerokoval, da bo iz mene še dober športni novinar. Ta njegova napoved se je uresničila, vsaj tisti drugi del, namreč da bom športni novinar, če pa sem dober, morajo presoditi drugi...

Kdaj si se odločil za novinarstvo?

Težko vprašanje, ker pravzaprav ne vem. Vse skupaj je splet okoliščin. Že od nekdaj sem rad

pisal, sodeloval pri mnogih glasilih in časopisih s svojimi spisi, o pravem novinarskem pisanju pa seveda nisem imel pojma.

Ko se je bilo treba v tretjem letniku srednje šole počasi odločiti, na katero fakulteto se bom vpisal, sem bil spet na razpotju in nisem vedel, kaj pravzaprav hočem. Ko smo se med neko uro nemščine pogovarjali s profesorico, je ta z gotovostjo, kot da je že vse odločeno, zame dejala, da se bom vpisal na novinarstvo. Slišala je namreč za moj spis, ki je bil takrat objavljen v reviji Pionir. S to revijo sem sodeloval že v osnovni šoli s pomočjo Franca Černigoja. No in prav ta profesorica nemščine, s katero sicer nisva bila v najboljših odnosih, mi je dala idejo. Vpisal sem se na fakulteto za novinarstvo, za katero do takrat nisem vedel, da sploh obstaja. In tako se je začelo.

Prvi stik z elektronskim medijem - televizijo? Zakaj televizija? Zakaj šport?

Tudi odgovor na to vprašanje se glasi - splet okoliščin. Ko sem na fakulteti začel spoznavati čare novinarskega poklica in mi je vse skupaj postajalo iz dneva v dan bolj všeč, sem si predstavljal, da bom nekoč delal na kakšnem izmed številnih časopisov in se ukvarjal z zunanjo politiko.

Potem pa je nekega lepega dne na oglasni deski na fakulteti visel listek, na katerem so študente vabili k sodelovanju v športni program TVS. Naenkrat sem začutil, da je to moja priložnost, zato sem se na oglas odzval in se na dogovorjeni dan oglasil na televiziji. Zato torej televizija in zato tudi šport. Moram pa takoj dodati, da sem že kmalu spoznal, da sem se odločil prav, da je to to, se pravi, da bi to rad počel

v življenju.

Kako sploh lahko Colčan uspe v beli Ljubljani - z znanjem, vztrajnostjo ali z vezami?

Kaj Colčanu, kako neki šele uspe Žagoličanu, čistokrvnemu Kebru? Ne vem. Najprej moraš biti ob pravem času na pravem mestu, potem pa pride vse ostalo. Seveda moraš biti priden, vztrajen, imeti moraš nekaj znanja, talenta, nenazadnje tudi poguma - vez pa vsaj jaz nisem imel nobenih, na televiziji pač ne dela nihče iz moje žlahte. Sem prvi Kovšca na nacionalni TV.

Prav gotovo je pomembno, da si zastaviš nek cilj in potem temu cilju podrediš vse.

Ali je sploh pomembno od kod prihajaš? Imajo prebivalci prestolnice že v startu boljše možnosti, ker so pač iz glavnega mesta?

Ne, mislim, da ne. V našem športnem uredništvu smo zbrani z vseh vetrov: med nami so Primorci, Štajerci, Korošci, Dolenjci in mogoče sem še koga pozabil. Ljubljancani so pravzaprav v manjšini. Če govorimo o prednostih Ljubljancanov, je njihova prednost mogoče edino v jeziku. Slovenski knjižni jezik je le nastal iz narečja, ki ga govorijo prebivalci Ljubljane, ostali moramo v to, da govorimo, praviloma vložiti več truda in energije. Se pa da z močno voljo vse nadoknaditi.

Če vprašanje mogoče cilja na to, da bi nas imeli za manjvredne, nedorasle itd., moram reči, da ne. Vsaj jaz nisem dobil takšnega občutka. Sprejeli so me normalno, kot vsakega drugega. Pred kamero ni pomembno od kod si, ampak, kako delaš, kako govoriš, ali si dober ali ne. Seveda pa je

prednost Ljubljančanov v tem, da so tu, se pravi v Ljubljani, drugi moramo sem priti od drugod.

Kakšna je pot od trenutka, ko te sprejmejo medse v športnem uredništvu, pa do prvega nastopa v osrednji športni oddaji?

Dolga. Nekaj mesecev na začetku, to je bilo marca in aprila leta 1992, sem le spoznaval televizijo. Najprej ves labirint hodnikov, da se nisem več izgubljal, potem pa počasi tudi tehnologijo in ves postopek, kako kakšna oddaja na televiziji sploh nastane. Lahko rečem, da o tem mediju pred tem nisem imel pojma, niti približno si nisem predstavljal, kako vsa stvar poteka, kot si verjetno tudi kdo drug, ki še ni bil na televiziji, ne more.

Potem pa sem se počasi začel vključevati v delo, bil nosač kaset, nekakšen kurir, deklica za vse. Sledilo je napredovanje na mesto mlajšega dežurnega, ko tistemu, ki vodi športno oddajo, pomagaš pri sestavljanju te oddaje in montiraš prispevke. Včasih greš na teren in posnameš kakšno izjavo, narediš krajši prispevek, opraviš redaktorstvo. Ob vsem tem seveda še naprej učenje, spoznavanje medija do potankosti, takšno in drugačno izobraževanje, govorne vaje - sam sem več kot pol leta hodil k gospe Ajdi Kalan na radio - itn.

Iz dneva v dan postajaš bolj samozavesten, spoznaš pravo delo novinarja in enkrat pač napoči čas, ko se znajdeš pred kamero v studiu televizijskega dnevnika. Meni je to uspelo nadpovprečno hitro, običajno so za takšen preboj potrebna leta. Žal tudi ni dano vsem, ki si to želijo. Nekateri izmed kolegov, ki so prišli v uredništvo istočasno z menoj, še sedaj ne delajo niti tonskih prispevkov. Sam nisem

nikoli silil v ospredje, pred kamero so me posadili šefi., vse je prišlo samo po sebi.

Sta s kamero navezala prijateljstvo?

Nisva še prava prijatelja, mislim, da tudi nikoli ne bova. Pa ne da bi se je bal. To je bilo le na začetku, tremo sem že zdavnaj prebolel. Kamera je čuden patron, nekaj zelo posebnega, zanjo veljajo čisto posebni zakoni, tako da so le redki, ki jo čisto osvojijo.

Od nekdaj sem si želel delati na radiu, mikrofona je prijaznejši od kamere. No, ta želja se mi je tudi uresničila, saj imam ob četrtkih svojo oddajo na komercialnem radiu Salomon, ki je znan predvsem v Ljubljani in okolici.

Koliko ur in kakšno delo je za tabo, ko te zagledamo brezhibno urejenega zvečer po TV dnevniku? Kdo te lepo oblači? Koliko ljudi sploh dela športni pregled?

Odvisno od dneva, toda v povprečju recimo 10 ur. Priprava na oddajo se pravzaprav začne že dan prej, ko poižveš, kaj se bo naslednji dan dogajalo, naročiš ekipe, ki bodo šle dogodek posnet, skratka, pripraviš vse potrebno, da gre naslednji dan vse tako kot mora. Za naslednji dan velja pravilo, da moraš biti v službi najkasneje ob 11. uri, ko začneš s pomočjo najrazličnejših virov spremljati, kaj se doma in po svetu dogaja in začneš počasi oblikovati plan, kaj boš objavil v prvem in kaj v drugem Športu, kot imenujemo naši oddaji. Tam nekje okrog 14. ure si vzameš čas za kosilo, takrat te zamenja mlajši dežurni - pomočnik. Ko se vrneš s kosila, je že čas za oblikovanje prvih besedil, za pisanje dokončnega

plana, ki ga mora prejeti tudi tajnica režije, ki bdi nad tem, da so potem vsi prispevki tudi res zmontirani. Obvestiti je potrebnop realizatorja, če imaš kakšne posebne želje, oddati naročila grafiku - skratka, dela je več kot dovolj. Za urejanje samega sebe včasih preostane malo časa, sam grem v masko običajno okrog pol osmih, ko se dnevnik že začne. V maski te malce obdela maskerka, sicer pa se oblačim sam, saj v naših oddajah ne smemo objavljati imen pokroviteljev. Če je kdo za to, da mi da obleko samo zato, da se bo videla na ekranu - potem prosim naj me pokliče! No, šalo na stran - med olimpijskimi igrami smo od Mure le dobili obleke, to pa je tudi vse, tako da oblačenje predstavlja kar velik strošek.

Naj odgovorim še na vprašanje, koliko ljudi dela športni pregled. Malce več že, kot recimo običajno športno oddajo, ki jo v bistvu naredita sama dežurni in njegov pomočnik, torej dva. Pri športnem pregledu so poleg voditelja tu še režiser, organizator in pa tajnica ter dva pomočnika. Šest ljudi, če seveda ne štejemo še vseh tistih tistih novinarjev, ki svoje prispevke delajo na terenu in ostalih ljudi, ki skrbijo za tehnično plat oddaje.

Kje je lepše - na terenu ali vodenje oddaje v studiu?

Oboje je zanimivo. Prav tako pa se enega ali drugega kmalu naveličaš, če moraš to početi več dni zapored. Najboljša je torej kombinacija. Če pa bi že moral izbirati, bi vseeno izbral delo na terenu, ki je nekako bolj dinamično, zanimivejše, ker pač dogodke in ljudi spremljaš v živo.

Pri delu zagotovo spoznaš veliko znanih ljudi. Kako se znani

športniki obnašajo do novinarjev in še posebej do novinarjev začetnikov?

Res je, veliko znanih ljudi sem že spoznal ob mojem delu, pa saj jih znane delamo pravzaprav mi. Tega se večina izmed njih tudi zaveda, tako da ni posameznih težav, z redkimi izjemami seveda. Letos se mi je izpolnila velika želja, da bi spoznal najboljšega kolesarja zadnjih let na svetu - Baska Miguela Induraina: Pred letom še sanjati nisem upal o tem, sedaj pa imam za sabo že tri intervjuje z njim. Spoznal sem in imel priložnost govoriti tudi z drugimi kolesarskimi zvezdniki in moram reči, da se do novinarjev obnašajo kot pravi profesionalci, se pravi tako, kot je treba.

S temi odnosi je takole - dokler te športniki ne poznajo, ne vedo, kdo si, in te ne pustijo zraven, ker imajo pač dovolj drugega dela in so tudi naveličani nadlegovanja. Ne marajo t.i. padalcev. Ko pa si enkrat zraven, kaj hitro navežeš prijateljske vezi in tako izveš veliko več kot sicer. Sam imam veliko prijateljev, razumljivo, med kolesarji, ker pač to področje spremljam. Reprezentantje potem prihajajo k meni, mi zaupajo, kakšne težave imajo, sporočijo kakšno vest po telefonu, skratka, sodelovanje je vzorno.. Tudi med ostalimi športniki "zvezdniki" sem navezal kar veliko prijateljskih stikov, tako da težav pri delu nimam več. V tem je tudi manjša prednost televizijskih novinarjev, ker nas športniki poznajo tudi z ekranov, televizija je hočeš nočeš še vedno najbolj udaren medij in tako imamo pri pobiranju raznih izjav ponavadi kar prednost, čeprav to ni pošteno do drugih kolegov.

Ker si znana osebnost, se tudi

ti verjetno giblješ med znanimi ljudmi - med t.i. smetano...?

No, ja, svoje družbe pravzaprav nisem menjal. Poznam res veliko znanih in pomembnih ljudi, tudi politikov z najvišjih položajev, pa vendarle le nerad zahajam v njihove kroge. Gibljem se med kolegi s televizije, pa med prijatelji, ki sem jih imel že prej. Še najraje pa se vrnem domov v Žagolič, kjer sem in bom vedno doma. Te pripadnosti nikoli ne bo zamenjala nobena druga.

Včasih si bil aktiven rokometaš. Pogrešaš tovrstno ukvarjanje s športom?

Da. To mi kar precej manjka, vendar vsega se pač ne da. Včasih je bil roket res moje življenje, nekoč mi je celo župnik dejal, da bom za roket še Boga prodal. No, tako hudi ni bilo, pa vendarle sem res rad igral roket. Zdaj sem to aktivno ukvarjanje s športom zamenjal s takšno in drugačno rekreacijo, da ostajam kolikor toliko v kondiciji. Mi pa je izkušnja z roketom še vedno v pomoč pri delu, saj tako bolje poznam razmišljanja športnikov, nekaj več vem o športu kot recimo kolegi, ki se niso nikoli aktivno ukvarjali s kakšno športno dejavnostjo.

Nam lahko zaupaš kakšen zanimiv dogodek med delom?

Teh je bilo toliko, da kar težko kakšnega izvem. Pravzaprav je zanimivo vse, kar počnem. Potovanja - recimo na finale košarkarskega pokala v Lousanno, na Giro ali kam drugam. Spoznavanje ljudi, nastopanje pred kamero, vse ima svoj čar. Zanimivih dogodkov je preveč, za naštevaje bi porabil vsaj toliko prostora, kot je bilo že dosedaj

popisanega.

In za konec - kako naprej in pa morda še sporočilo mladim, ki sanjajo, da bodo nekoč nastopali na televiziji?

Naslednji moj cilj je dokončanje fakultete, upam, da mi bo to uspelo v naslednjih dveh letih. Rad bi se naučil še kakšnega tujega jezika in delal to, kar počnem zdaj. Še kar nekaj izpopolnjevanja me čaka, nisem dosegel še vsega - v reporterstvu sem še vedno na začetku, skratka, izzivov ne manjka.

Kaj naj rečem mladim, ki si želijo nastopanja na televiziji. To naj bo njihov cilj, če si res želijo. Zavedati se namreč morajo, da je novinarstvo poklic, ki zahteva celega človeka. Prostega časa ni, da o kakšnih prostih sobotah in nedeljah niti ne govorimo. Izkoristijo naj vsako priložnost, ki se jim ponudi, da bi prišli v stik s katerimkoli medijem. Učijo naj se tujih jezikov, saj jih bodo v novinarstvu krvavo potrebovali. Na televizijo se da priti po mnogih poteh, najboljša odskočna deska pa je še vedno fakulteta za družbene vede, smer novinarstvo. Če pa rečem, da morajo biti še ob pravem času na pravem mestu, potem ima prste vmes že naključje, usoda ali kakorkoli že to imenujemo. Meni je bilo vse skupaj naklonjeno, zakaj ne bi bilo še komu drugemu.

Pogovarjal se je Sandi Škvarč

Kako smo "postali" Colčani...

VSE POTI VODIJO... NA COL

Vsako leto v našem časopisu beremo reportaže Colčanov, ki potujejo na razne konce sveta. Svet je resnično majhen, saj je colska noga stopila že skoraj na vsak košček našega planeta. Po drugi strani pa lahko rečemo, da Col ni tako majhen in nepomemben, da ne bi bil povezan s številnimi ljudmi, ki prihajajo od drugod in včasih našega kraja do trenutka, ko jih je usoda povezala z njim, sploh niso poznali. Nekateri od teh ljudi so bolj pomembni, drugi so čisto navadni ljudje. Nekateri so povezani z našimi kraji bolj za kratek čas, spet drugi ostanejo tu celo življenje. Pravzaprav, če malo bolj pomislimo, jih niti ni tako malo. To so ljudje od župnika, učiteljev, takih, ki so se v naše kraje priženili, do naših prijateljev, ki pridejo na Col zgolj na obisk ali zgolj slučajnih prehodnih turistov. Za vse je značilno, da imajo verjetno do teh krajev in ljudi drugačen odnos ali mnenje kot ga imamo domačini. Mogoče, da na ljudi, kraj in probleme, ki v njem nastajajo gledajo celo bolj realno in kritično, saj nanje niso tako čustveno navezani, kot so tisti, ki tu živijo od rojstva. Zanimivo bi bilo zvedeti, kako je te ljudi usoda zanesla v naše konce, kako smo jih domačini sprejeli, kako so se vključili v novo okolje, kaj si mislijo o ljudeh, ipd. Odločili smo se, da nekaterim od njih damo možnost, da nam o tem povejo nekaj svojih misli.

Matej Peljhan

Naslednjim trem sogovornicam, je Robert Rijavec postavil naslednjih pet vprašanj:

1. Ste že kdaj prej slišali za Col?
2. Kako vas je na Col pripeljala usoda?
3. Prvi vtisi na Colu
4. Kako ste se vživeli v novo okolje?
5. Kaj vas na Colu moti?

“ZA COL SEM NAJPREJ SLIŠALA PO RADIU”

Teja Puc iz Maribora

1. Za vašo vas sem najprej slišala po radiu. Ob slabem vremenu, pozimi, so po radiu vedno obveščali, da je cesta Col - Črni Vrh zaprta ali prevozna le z zimsko opremo.

2. Moram priznati, da me je na Col pripeljalo srce in ljubezen

3. Že od samega začetka mi je na Colu zelo všeč. Všeč mi je tudi sama lega in okolica vasi. Ljudje se med seboj poznajo, sodelujejo in so povezani.

4. Zdi se mi, da sem se v novo okolje zelo dobro vživela, čeprav sem iz drugega konca Slovenije. Na Colu se počutim zelo dobro.

5. Na splošno imam o vasi in o ljudeh večinoma pozitivno mnenje. Moti pa me predvsem to, da se tukaj vsa dogajanja, kulturna, športna in druga vrtijo predvsem in samo okoli moških. Za vse in povsod samo moški. Bila bi zelo vesela, če bi se včasih dobile skupaj tudi dekleta in žene. Tukaj, pri vas, za ženske ne obstaja nikakršna športna dejavnost. Z velikim veseljem bi včasih zaigrala odbojgarsko tekmo. Občutek imam, da ženskam ostanejo le kuhanje, pranje in ostala gospodinjska dela ter skrb za družino.

“POGREŠAM GORENJSKO, POGLED NA GORE...”

Darja Česnik iz Podnarta - Dobravica

1. Za vašo vas sem prvič slišala že večkrat prej. Tudi pot me je včasih pripeljala skozi vaš kraj.

2. Tudi mene je na Col pripeljala ljubezen. Prvi pa me je pripeljal Bojan - Đino.

3. Zdi se mi, da živim tukaj dobesedno na cesti. Nad hišo cesta, pod hišo prav tako. Kako morejo ljudje sploh živeti v takem hrupu ... ?

4. V novo okolje se še nisem vživela in mislim, da se ne bom nikoli. Pogrešam Gorenjsko, pogled na gore, predvsem pa mir.

5. Na Colu me moti preveliko število gostiln, veliko preveč prometa in divjanja skozi vas - sem pač človek mirne narave. Dekleta in žene se tukaj praktično nikoli ne dobijo skupaj. Razen službe in doma, nam ženskam tukaj ne preostane prav nič drugega.

“DOMOTOŽJE JE MINILO”

Darja Pregelj iz Brij

1. Za Col sem seveda že velikokrat slišala, saj moja rojstna vas ni prav veliko oddaljena od tukaj.
2. Tudi mene je na Col pripeljala ljubezen in seveda moj mož.
3. Vas kot naselje se mi ne zdi nič posebnega, pač kot mnoge druge. Tudi ljudje so tukaj taki kot drugod: nekateri so slabi, pa tudi dobrih je veliko.
4. V novem okolju se dobro počutim in zdi se mi, da sem se kar dobro živela. Verjetno tudi zaradi tega, ker moja rojstna vas ni prav daleč.
5. Moti me predvsem sneg pozimi, saj ga pri nas ni bilo nikoli. Nekaj časa me je mučilo tudi domotožje, ki pa je sčasoma minilo.

Pripravil Robert Rijavec

“ NAJPREJ SEM MISLIL, DA JE COL GNEZDO BOGU ZA HRBTOM “

Ena izmed legend colske šole je prav gotovo učitelj Franc Odar. Kar nekaj časa je preteklo od tedaj, ko sva se zadnjič videla, vendar zanj, kot da velja, da za besedo staranje še ni slišal. Že leta in leta ostaja skoraj do pičice enak: postava kot trodelna omara, k njej sodi do popolnosti urejen videz, vključno z kratko prstriženo brado, kateri se lahko zahvali za svoj, že pred mnogimi leti pridobljen nadimek. K njegovi identiteti nepogrešljivo spada še majhna usnjena torbica, v kateri se vedno nahajata vsaj dve stvari: cigareti in bonboni. Pravzaprav sem spregledal, če so to še vedno tisti znameniti bonboni Helf, niti ne vem, če jih sploh še proizvajajo, vendar skoraj bi težko verjel, da lahko propade izdelek, ki ga samo en človek pokupi za pol proizvodnje. No, po isti logiki nas tudi za prihodnost tobačne industrije lahko preneha skrbeti.

Kako je Franc Odar, učitelj zgodovine, zemljepisa in občasno telesne vzgoje sploh zašel na Col? Rodil se je namreč v “daljnji” Kranjski Gori, pred... khm, sploh ne vem kolikimi leti. Po njegovem videzu sodeč ne mnogimi, po drugi strani pa, glede na njegov staž na Colu, vsaj

meni se zdi, pred vsaj sto leti. Potem, ko je poročil dekle, doma iz Branika, je za kratek čas učiteljeval v Sp. Branici in v Kojskem. Prosto delovno mesto na Colu je leta 1966 dokončno zapečatilo njegovo usodo. Takrat se je namreč preselil na Col in začel tu poučevati. Tri leta, dokler ni dobil stanovanja v Ajdovščini, je stanoval na Colu št. 20. Prvi vtis, ki ga je dobil o kraju je, da je to gnezdo Bogu za hrbtom, kar je na nek način tudi bilo. Vendar ni preveč objokoval tega dejstva. Mogoče se je tolažil s tem, da bo za kakšno leto, dokler ne najde službe v kakšnem bolj “normalnem” kraju, že potrpel. No, potrpežljivosti mu, v primerjavi z ostalimi colskimi “šolniki”, vsekakor ni manjkalo, saj je ob učiteljicah Valeriji Tratnik in Vladi Kovšca edini, ki vztraja na Colu tako dolgo. Svoj poklic ocenjuje kot zanimiv, vendar tudi naporen, predvsem v psihičnem smislu. Večkrat se mu zgodi, da pride iz službe do konca izmozgan. V takih trenutkih mu pomaga, da gre v klet dvigovat uteži in s tem sproščat napetosti, ki se čez dan nabirajo v njem. Pa tudi za svoje zdravje in postavo (spomnite se prej omenjenega pohišva) na ta način poskrbi. Stalni stresi (sem spada tudi pregovorno nizka učiteljska plača) so mu že precej načeli živce, zato zahteva pri pouku disciplino, sicer... Zaveda se, da se včasih spozabi in da to ni vzgojno, vendar priznava, da je le navaden človek iz krvi in mesa. Je pa zanimivo, da so včasih take kazni starši še celo podpirali, dandanes pa je seveda čisto drugače.

V njegovem poklicu se mu zdi zanimivo tudi, ko vidi, da so v življenju dostikrat uspeli ljudje, ki jim v šolskih dneh, glede na ocene, niso pripisovali ne vem kakšnih perspektiv. Kljub temu seveda meni, da je znanje, ki si ga človek lahko pridobi v šoli, pomembno za življenje. Ni mu vseeno, ko vidi, da je veliko mladih, ki v nadaljnjem šolanju ne vidijo nobenih perspektiv, ampak jim je najpomembnejše, da se čim prej zaposlijo.

Kako bi lahko opisal karakter ljudi iz teh krajev? Predvsem lahko reče, da so ljudje tu precej drugačni. Težko opiše, kako drugačni, vendar se mu zdi, da so ljudje v teh krajih bolj zagrizeni, trmasti in odločni, da skoraj vedno dosežejo zastavljene cilje. Mogoče so tudi nekoliko bolj zaprti kot drugje. Seveda pa drži, da se razne “riti” najdejo tako na Colu, kot tudi povsod drugje. Zaveda se, da se je v vseh letih lahko marsikomu tudi zameril in da ga nekateri zato raje ne poznajo, vendar to gre nekako skupaj z njegovo službo. Pravega življenjskega

utripa kraja niti ne pozna v celoti, saj se nahaja na Colu le med tednom, v dopoldanskem času in še to skoraj izključno v šolskem poslopu, takrat pa kraj v glavnem počiva in se pripravlja na večerne ali še bolje rečeno konec tedenske "eksplozije" družabnega življenja.

Z leti vedno bolj spoznava, da ima kraj, kot je Col, tudi veliko prednosti pred bolj urbanimi središči. Predvsem ga navdušujejo lepa narava, dober zrak in mir, ki si ga vedno bolj želi. Pravzaprav se niti ne bi branil, da bi prišel živeti na Col, če bi se pojavila kakšna ugodna priložnost. V potrpežljivem čakanju na ugodno priložnost pa že vemo, kakšen mojster je.

P.S.: Ne bi bilo pošteno, če ne bi omenil, da sva se ob povabilu na razgovor dogovorila, da odigrava tudi partijo ali dve šaha. Oba sva namreč kar navdušena pristaša kraljevske igre, z opombo, da imam o svojih šahovskih sposobnostih kar visoko mnenje in da zelo nerad izgubujem. Vas zanima rezultat? Ne, ne izdam vam ga. Povem naj le to, da sem se tisti dan počutil zelo slabo, imel sem hud glavobol, spremljan z bolečinami v prsih, pa tudi z želodcem ni bilo vse v redu. In tudi sicer je moja igra pod 600 metri nadmorske višine nekoliko slabša. Se pa že pripravljam na revanšo.

Matej Peljhan

Iz dejavnosti OŠ Col

SPREHOD PO MINULEM ŠOLSKEM LETU

Vsako šolsko leto prinese kaj novega, vsako je nekaj posebnega, drugačnega. Nekatera so bolj monotona, druga nabita z delom in dogodki.

Minulo leto pa je bilo še bolj drugačno od drugih. Dogodki in izjemni dosežki šole so si sledili hitro in pogosto.

Ob tem, da smo učili in se učili, iskali najboljše poti v trenutni zmedi na področju šolstva, bili včasih uspešni ali manj uspešni, smo koga razveselili ali nenamerno prizadeli, se ob pogledu nazaj prav gotovo najprej spomnimo odprtja nove podružnične šole v Podkrajju.

Ne samo zaradi velike pridobitve nove stavbe, ampak tudi zaradi prijetnega, domačega vzdušja in pristrčnega programa ob odprtju, gostoljubnosti krajanov, ki je tako zelo navdušila

povabljen, da se tega vedno znova spominjajo.

Nismo se še prav dobro oddahnili od odprtja nove šole, že smo dobili povabilo Ministrstva za šolstvo in šport za sodelovanje na razstavi: Dnevi slovenskega izobraževanja, v Ljubljani, na Gospodarskem razstavišču. Razstavili naj bi izbor s šolske razstave volnenih in lanenih izdelkov ter orodij za njihovo obdelavo, ki pa smo jo na šoli že zdavnaj podrli. Začelo se je ponovno brskanje, stikanje za prtički in kolovrati, sortiranje, načrtovanje, učenje učencev predenja na kolovrat in še in še velikih in manjših opravil, pri katerih nismo bili prisotni le šolniki in šolarji, temveč vsi krajanjani obeh KS.

Predstavili smo se na resda majhnem prostoru velikega razstavišča, vendar nismo bili neopazni. Nasprotno, med

obiskovalci je prav "vonj" po toplih domovih, še posebej že skoraj pozabljeno predenje na kolovratu, vzbudilo izredno zanimanje. Prav to zanimanje je dokazalo pomembnost in odmevnost našega dela.

Že na razstavi smo začeli z novo akcijo. Odločili smo se namreč, da tudi mi sodelujemo pri dejavnostih ob 1600 - letnice bitke pri Frigidu, saj so bili prav kraji našega šolskega okoliša velikega strateškega pomena za rimsko državo.

Ob tej priložnosti smo razpisali leposlovni in likovni natečaj, ga reklamirali na razstavi in ga objavili v tedniku PIL. Dela na natečaj so začela prihajati hitro in množično, iz raznih slovenskih krajev - od Prekmurja do Primorske.

Medtem ko smo zbirali umetnine otrok iz cele Slovenije, pa se je na Colu zgodilo še

nekaj.

Neutrudno društvo Trilek je z našim sodelovanjem na šoli odprlo razstavo ob 1600 - letnici rimske bitke z naslovom COL, KO TO ŠE NI BIL in podnaslovom OD

odmevnih, vendar pomembnih tekmovanj in sodelovanj.

Na državnem tekmovanju "Oxford English" so učenke v Cankarjevem domu prejele 2. skupinsko nagrado. Na državnem

katerimi se vsakodnevno soočamo. Omejeni smo s pomanjkanjem učilnic na šoli Col. Že med počitnicami smo zbornico preselili v podstrešni razred in tako pridobili lepšo in večjo učilnico,

Franc Černigoj, učitelj slovenskega jezika

Ivan Irgl, ravnatelj

RIMLJANA DO GORJANA".

Na isti dan so Colčani slavili še eno pridobitev; odprtje kraške jame na igrišču, naše osmošolke pa so v njej prvič predstavile svojo poezijo ob izidu posebne številke Javorjevega lista - Semenje javorovo (in s svojo poezijo preizkusile akustičnost jame).

Jama je bila odprta, pesmi deklet v javnosti, zaključili smo z zbiranjem izdelkov na razpis in začele so se počitnice. Sklicali smo komisiji, ki sta izbrali najboljše izmed prispelih del likovnega in literarnega natečaja.

Počitniška vročina je bila na višku, naša ustvarjalnost tudi: Nastajala je nova številka Javorovega lista, s predstavitevijo najboljših del in nagrajencev. Sledilo je obveščanje šol, vabila, priprava na razstavo in končno odprtje le-te v Podkrajju, ki je spet prijetno presenetila vse obiskovalce.

Ob vseh teh "velikih" dogodkih pa se je odvijalo v minulem šolskem letu še veliko manj

tekmovanju v znanju materinščine je naša učenka prejela najvišje - zlato Cankarjevo priznanje. Naša tehnika sta dosegla 1. mesto na regijskem tekmovanju Mladih tehnikov. Bili smo prvi na občinskem tekmovanju iz logike in dobili smo dva občinska prvaka v Veseli šoli.

Z lutkovno predstavo Pravca od zajčka pa smo navduševali na več šolah, ki so nas povabile, da se jim z njo predstavimo. Bila je celo na radiu Slovenija. Prejeli smo vrsto priznanj in nagrad na področju likovnega ustvarjanja in bili pohvaljeni za stalno kvaliteto šolskega glasila Javorov list. Navduševali smo s svojim zborom in se uvrščali med najboljše športnike.

Še veliko je bilo dogajanja, a se je vsega težko spomniti in ponavadi pozabimo na tista, navidez drobna opravila posameznikov, brez katerih celota nikoli ne bi tako uspela.

Ob vseh teh prijetnih spominih moramo omeniti še težave, s

s tem pa še vedno nismo rešili temeljnega problema. Zato si prizadevamo za dograditev šole in pridobitev telovadnice, ki smo jo pred kratkim prebelili in jo s tem vsaj malo polepšali.

Lepa notranjost prostora pogojuje prijetnost bivanja, lepa notranjost človeka pa prijetnost sobivanja. Na naši šoli se trudimo za oboje, da bi bilo nam in vam na Colu vedno in povsod lepo.

Ivan Irgl
Nives Žibrik

Pripis: 13. dec. 1994 pa smo zvedeli, da sta bili obe naši lanskoletni številki Javorovega lista nagrajeni. Številka o odprtju nove šole v Podkrajju: O, KAKO JE V PODKRAJJU VSE NA O je dobila nagrado med tematskimi šolskimi glasili iz vse Slovenije, pesniška zbirka SEMENJE JAVOROVO pa je bila pohvaljena kot pesniška zbirka.

AKTUALNE IZPOD KRIŽNE GORE

NOVICE IZ BALINARSKEGA KLUBA

Ekipa COL II - letošnji zmagovalci turnirja

Zanimivo je bilo tudi ob balinišču

IZLET V PLANICO

V soboto 19. marca smo se colski ljubitelji smučarskih poletov, predvsem pa spremljevalnih "dejavnosti", odpravili na "romanje" v Planico. Tokrat, ob odhodu, začuda nismo na nikogar čakali in odpeljali smo se v lepo sobotno jutro, željni čim daljših poletov. Pravijo, da ga čez gvišnost ni, zato smo že takoj ob odhodu "razkužili" želodce, da komu ne bi bilo slabo. Prvi postanek smo imeli na "tradicionalnem" počivališču Voklo. Tu človek že lahko opazi prve značilnosti planiškega praznika, saj nekateri že tu "izklopijo" možgane, tako da so smučarski skoki potem drugo ali celo tretjerazrednega pomena. Naša posadka se je letos dobro držala, tako da nismo imeli nobenega izgrednika.

Po jutranji kavi smo tako nadaljevali pot proti Planici. Za hip smo se ustavili še v Kranjski Gori in si ogledali smučišče v Podkorenu. Vsa čast tistim, ki se spuščajo po teh prepadih, po katerih se še peš težko pride, kaj pa šele z vso hitrostjo med količki...

Planica se nam je hitro bližala in v predvidenem času smo bili Pod Poncami. Od povesod so se valile tradicionalne kolone ljudi - res pravi nacionalni praznik. Toda takoj ko smo stopili iz avtobusa,

nas je streslo. Po dolini je namreč vlekla dokaj močan veter, kar je bil slab obet za smučarske polete. Ker pa Planica ni samo kraj za skakanje s smučmi, se seveda nismo preveč sekirali ...

Letos je bila menda v Planici prodaja alkoholnih pijač omejena in nekateri prodajalci so to vzeli zares. To omejitev smo začutili pri enem od šankov, kjer smo naročili nekaj kozarcev vina in kaj hitro ugotovili njegov čuden okus. Colčani, ki vedno živimo v pomanjkanju vode, to naravno dobrotno takoj prepoznamo in tako smo jo hitro odkrili tudi v vinu. Toda bili smo pač na Gorenjskem, kjer vina ni na pretek in zato je treba z njim varčevati, poleg tega pa je tak posel lahko tudi donosen...

Sicer pa nam je čas med šanki in štanti hitro mineval, čeprav se na skakalnici ni nič dogajalo. Nazadnje so nam sporočili, da je veter premočan in da tekmovanje zato odpade. Nekateri bolj, drugi manj razočarani smo se napotili proti avtobusu, tu pa tam pa smo preizkusili tudi naše glasovne sposobnosti ob spremljavi raznih godcev, ki jih v Planici tudi letos ni manjkalo.

Ko smo v množici pločevine našli našo "Beso", kakor šofer "Zizi" ljubkovalno pravi svojemu

avtobusu, smo se po mukotrpnem vkrcavanju odpravili proti Primorski. Ob tem velja omeniti izpad enega naših mladeničev, ki so mu maligani in razočaranje ob odpovedi poletov močno razgrela strasti in se je hotel znesti kar nad organizatorji izleta. Kar vse po vrsti je hotel premlatiti, toda na srečo je svoje opravil mrzel gorenjski zrak, tako da se mu je glava kaj kmalu ohladila...

Na poti proti domu smo obiskali Avsenikovo gostilno v Begunjah, toda naš izlet je bil vendarle športne narave, tako da smo hoteli ta namen izkoristiti do konca. V Ljubljani smo namreč zavili na Kodeljevo, na rokometno tekmo med Slovanom in ajdovskim Fructalom. Verjetno v dvorani takega navijanja, kot smo ga uprizorili člani "colske planiške odprave", niso videli in slišali že vse od časov jugoslovanske rokometne lige in Fructalovci so tudi z našo pomočjo osvojili dragoceno točko. V

Ljubljani pa smo tudi ugotovili, da smo med postanki na poti proti domu izgubili našega "pretepača", ki pa je imel srečo, saj se je uspel v zadnjem trenutku vkrcati na avtobus "zizija starejšega".

Zadnja postaja na poti proti domu je bila gostilna pri Vodnjaku. Skupini izletnikov, pa je vožnja z avtobusom očitno že presedala, zato so jo domov mahnili kar peš čez Malo Polje in Police. Nekaj rekreacije v nočni tišini po napornem dnevu seveda ni moglo škoditi. Res pa je, da se je nekaterim še posebej mudilo domov, saj jih je že naslednji dan čakala nova "tradicionalno naporna" prireditev Primorska poje. Po poročilih, ki pa seveda spadajo že na drugo področje, so bili naši udeleženci tam najboljši v vseh elementih igre...

Silvan Praček - Max

Dva značilna utrinka z izleta

IGRIŠČE+ELEKTRIFIKACIJA=ŠPORTNI CENTER "LIPOV GAJ"

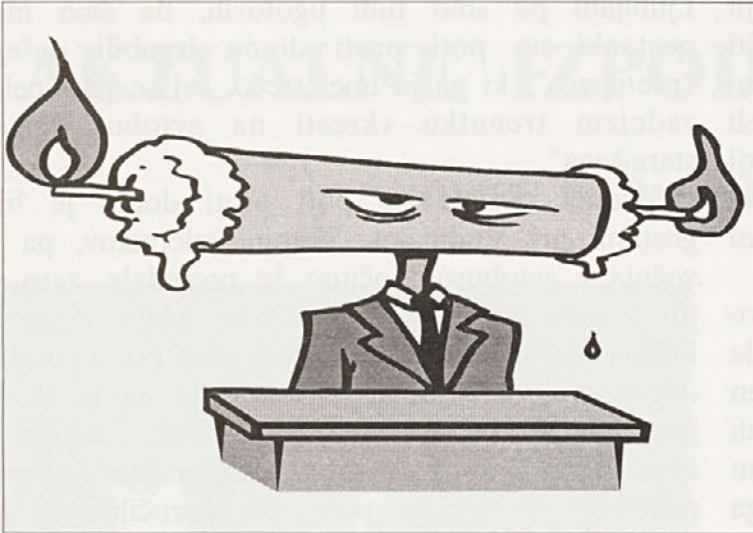
Na colskem balinišču je že od vsega začetka urejena razsvetljava, kar pride predvsem prav poleti, ko se lahko balinarske strasti potegne dolgo v noč.

Že od "elektrifikacije" balinišča smo se pogovarjali o tem, da bi osvetlili tudi igrišče, oziroma vsaj košarkarski del. Poleg tega pa je bila ureditve razsvetljave potrebna

tudi jama. Zaradi vseh teh potreb, smo se v društvu Trillek odločili, da del izkopička Colske nedelje namenimo za te potrebe. Napeljavo v jami smo uredili že spomladi. Glavna dela sta opravila mojstra Peter in Zvone, še največji problem pa je predstavljalo "skrivanje" električnih kablov, da le-ti ne bi preveč pokvarili izgleda

jame.

Ureditve razsvetljave na igrišču smo se lotili v poletnih mesecih. Potrebno je bilo skopati jame, da smo lahko postavili betonske stebre. Ker je teren na igrišču zelo trd, miniranje pa zaradi bližine jame ni prišlo v poštev, smo izkoristili najnovejšo tehniko - pikamer, ki ga je spretno

“krmaril” strojnik Ćimi. Pri postavljanju devetmetrskih betonskih stebrov pa nam je bilo v veliko pomoč dvigalo, pod komando “Draške”.

Že v začetku jeseni pa smo se odločili, da elektrifikacijo igrišča zaključimo. Namenili smo se

strojnik Marjo zelo olajšal delo. Na žalost sta v tem trenutku ta betonska stebra, čeprav plačana, še vedno v skladišču betonarne Primorja v Ajdovščini. Imamo namreč nekaj težav z organizacijo prevoza, vendar pa bomo z nekaj dobre volje do začetka “nočne

postaviti še igralne sezone” rešili tudi ta dva stebra za južno ograjo igrišča. Položili smo kabel in zabetonirali betonske cevi. Spet nam je prišla prav tehnika, saj nam je

postaviti še igralne sezone” rešili tudi ta dva stebra za južno ograjo igrišča. Položili smo kabel in zabetonirali betonske cevi. Spet nam je prišla prav tehnika, saj nam je

Ostane nam torej, da počakamo na prve tople dni, ko se bo aktivnost lahko tudi v večernih urah lahko odvijala na igrišču in se bo (morda) v veliko manjši meri preselila v gostilne in na motorje.

Vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri “elektrifikaciji” igrišča in jame, se najlepše zahvaljujemo. Še posebna zahvala pa velja gospodu Iliji Blanuši in Športni zvezi občine Ajdovščina, ki nam je pomagala s finančnimi sredstvi.

**S pomočjo Ivana Žgavca
zapisal Max**

OBNOVA PODPORNIH ZIDOV NA CESTI COL - AJDOVŠČINA

V letošnjem letu je bilo nujno potrebno popravilo podpornih zidov ali “škarp” po starem, na cesti od Cola proti Ajdovščini.

Če se vrnemo nazaj v zgodovino, izvemo, da je bila cesta čez Col zelo velikega pomena, saj je povezovala primorsko in kranjsko deželo. V tistih časih je promet potekal izključno peš ali

z tovorno živino. Pri gradu Trilleck pa so od blaga pobirali mitnino, čemur bi danes rekli carina. Prav malo je manjkalo, da bi se zgodovina ponovila, saj je bil ravno pri gradu Trilleck podporni zid tako razmajan in poškodovan, da bi se prav kmalu porušil.

Glede na način gradnje cest v tistih časih vemo, da so ljudje

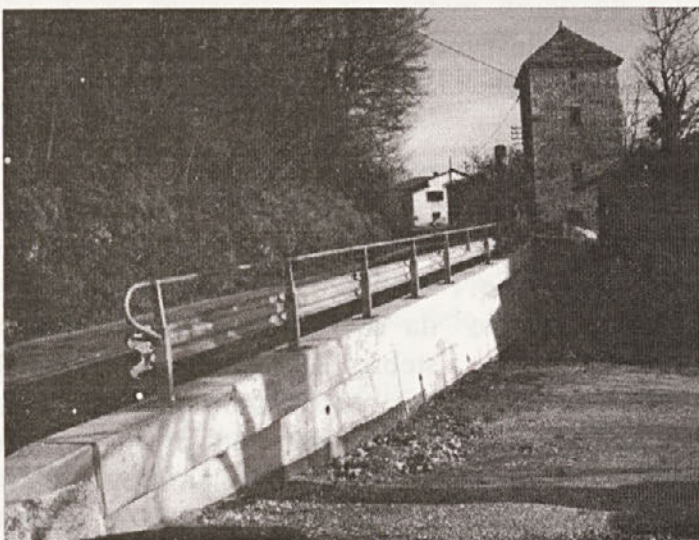
vsa dela opravljali ročno. Podporni zidovi so bili narejeni iz izklesanih kamnitih kvadrov.

Zob časa in n preobremenitev ceste zaradi prometa, ki se je odvijal

po njej, je podporne zidove zelo načel. Zaradi tega je bilo potrebno kamnite zidove odstraniti in jih nadomestiti z novimi betonskimi zidovi. Potrebno je bilo tudi na novo urediti odvodnjavanje in v končni fazi dokončati cestišče ob zidovih z novo asfaltno prevleko. Vsa ta dela so uspešno opravili delavci gradbenega podjetja Primorje iz Ajdovščine.

Opomniti velja, da je zaprtje polovice ceste in urejanje prometa s tistim “zloglasnim” semaforjem, na katerem je gorela vedno rdeča luč, pospešilo dotok finančnih sredstev in sam pričetek izvajanja del. Zahvalo za to taktično potezo pa si prisluži Cestno podjetje Nova Gorica.

Upam, da bo v naslednjem letu iz republiške uprave za ceste in iz občinskih finančnih rezerv prišel še kak tolar, saj z dokončanjem podpornih zidov ta

stvar še ni zaključena, sploh pa ne za tako pomembno povezavo, kot je cesta čez Col. Na določenih delih ceste je nujno potrebna nova asfaltna prevleka, saj je asfalt, če temu lahko tako rečemo, že najmanj dvakrat prekoračil

svojo obstojnostno - življensko - dobo. Isto velja tudi za ceste, ki so povezane s Colom, saj je vožnja po njih v določenih razmerah skoraj nemogoča. Luknja pri luknji, krpa pri krpi, brundajo ljudje, pa si ne morejo prav nič

pomagati.

Za konec pa bi rad dobil odgovor na vprašanje: Kako bomo gradili avtocesto, ko pa ne moremo vzdrževati že narejenih cestnih povezav?

Darjo Bajc

TEKMOVANJE QUO VADIS

Napetost med tekmovanjem

Colska ekipa

Quo Vadis je že ustaljena in med poslušalci zelo dobro sprejeta oddaja Radia Slovenija. Med nami pa je še posebej zaživela letos, ko so možje iz Trileka, gospod župnik in člani radijske ekipe začeli šušljati tudi o sodelovanju Cola.

Sledil je lov na prostovoljce, ki pa jih, seveda, ni bilo. Gospod župnik nas je prepričeval, da to ni nič groznega, le par vprašanj iz Svetega pisma, književnosti in glasbe, da menda ni dobro, če tekmovalci vedo vse pravilne odgovore... "Naj bo," smo se vdali.

Aprila smo medse sprejeli tekmovalce iz Dornberka. Velika župnija, velika možnost izbire in zato naš poraz, smo bili prepričani. Upali pa smo, da vsaj domačih gledalcev ne bo veliko. Človek

obrača, Bog obrne. Zmagali smo.

V veri, da smo teh skrbi rešeni, je skoraj nepričakovano prišel polfinale z bitko pri Mrzli reki. Septembra smo na Colu sprejeli goste z Vrhnike, še večje župnije od prejšnje, in nepričakovano zmagali. Nemara ni odveč pripomniti, kako ponosni smo bili na vse vas, ki ste gostujoče tekmovalce in nas obakrat tako navdušeno spremljali. Svojo nalogo ste zelo dobro opravili, hvala.

Nas pa čaka še finale.

Jure bo spet poglobljeno študiral Lukovo poročilo o božiču, Mojmir bo spet posedal po knjižnicah, mene pa že čakajo skripta v srbohrvaščini o velikih glasbenikih. Pa taki laiki smo.. (Škoda, da mora ekipa ostati nespremenjena).

"Quo vadis, Domine?" je vprašal apostol Peter Jezusa. "Ker ti zapuščaš moje ljudstvo, grem v Rim, da bi se dal drugič križati," pravi Jezus. In Peter se je vrnil v Rim.

"Quo vadis?" se sprašujem. In spet me stisne pri srcu kot pred težkim izpitom. "Nemara v Šentvid pri Ljubljani," si odgovorim in na glas dodam: "Važno je sodelovati, ne zmagati."

Helena Peljhan

OBČNI ZBOR DRUŠTVA TRILEK

V vsakem društvu je enkrat letno na vrsti pregled dela za prejšnje leto in istočasno razgrnitev načrtov za prihodnost. Temu rečemo občni zbor, ki je, strokovno povedano, tudi najvišji organ - tako so nas vsaj učili na gasilskih tečajih.

Kot vsa društva smo imeli občni zbor tudi člani društva Trilek in seveda najožji sodelavci. Zbor smo imeli v aprilu, zborna mesto pa pri gostilni Vodnjak. Prisotni smo bili skoraj vsi, z izjemo tajnika, ki je bil opravičeno odsoten. Na tem našem "skupu" nismo dolgovezili z različnimi govori, tako da je bila glavna točka večerja s kračami. Med ostalimi točkami bi sicer lahko omenili še predsednikov odstop, vendar se je to zgodilo že približno dvajsetkrat, tako da to sploh ni več posebne omembe vredno. Kot sem že omenil, so bile glavne krače, ki smo jih oglodali do kosti, tako da niti za psa niso bile več dobre. Po nekaj litrih so se nam razvezali tudi jeziki in ker ima Trilek tudi precej pevcev, smo obudili tudi nekaj pesmi iz polpretekle zgodovine.

Na občnem zboru pa smo tudi sklenili, da bomo dokončno uredili jamo na balinišču, seveda ob upoštevanju dejstva, da je glavni problem denar.

Večerjo smo na koncu plačali sami, ob tem pa smo istočasno rešili tudi problem financiranja dokončanja jame, saj je vsak prispeval dvesto tolarjev več. Tako smo lahko nabavili nekaj vreč cementa več, zagotovo pa je ta naša poteza edinstven primer v financiranju društev. Velja namreč omeniti tudi nekaj "drobiža" s strani občinske skupnosti, ki pa je res drobiž, saj je skoraj več vredna nakaznica kot pa nakazana

vrednost.

Suhoparno poročilo s tradicionalnega občnega zbora bodo, upam, popestrile fotografije,

zato naj povem le še, da se je zaključek zbora odvijal v naši jami ...

Silvan Praček - Max

Na zdravje!

Rezervni Lampe...

Dosmrtni predsednik tik po odstopu

BLAGOSLOVITEV KIPA SV. FLORIJAN

Že prejšnje leto smo se colski gasilci odločili, da naročimo izdelavo lesenega kipa Sv. Florijana, zavetnika gasilcev. Delo smo zaupali mizarju Otonu Naglosti iz Vipava. Letos pa smo na fasadi pred gasilskim domom uredili manjšo kapelico, kamor naj bi kip postavili. Zidarska dela je opravil zidar Emil Mikuž, leseni okvir pa je izdelal mizar Janez

Tratnik.

Svečano blagoslovitev kipa smo imeli julija, ko je bila tudi maša za vse gasilce.

Ob tej priložnosti bi se radi gasilci zahvalili vsem članom, ki so dali denarne prispevke in v ta namen pomagali tudi s prostovoljnim delom. Za finančno pomoč pa se posebej zahvaljujemo društvu Trilek, bifeju Štefančič, bifeju 10, bifeju Hladnik, Črni Vrh, gostišču Metka, Črni Vrh, in bifeju Petkovšek, Godovič.

Srečko Praček

...POROKA ZAKONCEV PREGELJ

Tudi letos imamo čast, da na straneh Colskega časnika omenimo dogodek, ob katerem nas večina lahko le zavzdihne in pripomni: "Lepa leta skupnega življenja, česa podobnega mi ne bomo doživeli".

Seveda mislimo obletnico poroke med Jožefo Pregelj, rojeno Černigoj, in Alojzom Pregelj, Jurčkova iz Žagoliča.

Jožefa je bila rojena v Podkrajju, kot enajsti otrok. Vsi številni otroci niso mogli ostati doma, zato je Jožefa odšla za

služkinjo v gostilno v Bukovje. Ker je imela možnost, da bi z neko učiteljico odšla služiti v Italijo si je prišla skupaj z mamo urejati dokumente na občino na Col.

Po opravljenih formalnostih jih je čakalo še pešačenje nazaj v Podkraj, zato sta zavili še v gostilno pri Berjaških. Tam je prvič videla Alojza. Alojz se še danes rad pohvali, da je takoj, ko jo je zagledal, rekel: "Ta bo moja!" Jožefa pa je postavil pred izbiro, ali za služkinjo v Italijo, ali za "ta mlado" k Jurčku v Žagolič.

Jožefa ni veliko izbirala, saj sta se poročila že čez tri mesece. Poroka je bila 7. 2. 1934. Spominjata se, da je bil poročni

dan izredno lep, sončen, z obilo snega. Jim je pa vreme nagajalo, ko so vozili balo, saj jih je močna burja s snežnim metežem med prevozom skoraj odpihnila.

Prišli so otroci, z njimi skrbi, nezadržno pa se je bližala tudi vojna vihra. Tako so Alojza leta 1940 vpoklicali v italijansko vojsko. Zaradi velike družine (štirje otroci, najstarejši 6 let, in stara mati) so ga že po par tednih izpustili nazaj domov. Bolj kot se je vojna vlekla, slabše je šlo Italijanom in tako je prišel tudi Alojz na vrsto, da reši, kar se rešiti ni dalo. 10. 3. 1943 je bil vpoklican v vojsko, doma pa ga je čakalo že pet otrok. Ob razpadu Italije so ga Američani zajeli na Sardiniji, nato pa so ga kot vojnega ujetnika odpeljali v Francijo.

Jožefa se spominja, da sta si, dokler je bil v italijanski vojski, redno pisala, kasneje pa se je

za Alojzom izgubila vsaka sled. Celi dve leti ni vedela, kako je z njim. Vrnil se je šele okrog 1. novembra leta 1945.

Med tem časom je seveda skrb za vso družino slonela na njenih ramah, Jožefa pa se z veliko hvaležnosti spominja tašče, Alojzeve mame, ki ji je bila v tistih težkih časih v veliko oporo.

Preživljati tako številno družino ni bilo prav lahko in tudi Jožefa se je, tako kot še številni drugi Colčani, večkrat odpravila v Gorico po "živež". Največkrat so se ljudje na tak "nakupovalni izlet" odpravili peš, zgodilo pa se je, da so se včasih peljali tudi s kakšnim kamionom. Ena takih voženj pa je bila skoraj usodna tudi za Jožefo, saj se je kamionu zaradi prevelikega števila ljudi, ki so stali zadaj na prtljažnem prostoru, v ovinku utrgala stranica in več ljudi je s kamiona padlo v jarek. Dve ženski s Križne

Gore sta bili na mestu mrtvi, več ljudi pa je bilo hudo ranjenih, med njimi tudi Jožefa. Dva meseca je preležala v bolnici v Vipavi; ko so jo na stalne prošnje tašče le spustili domov, pa je morala tudi doma še mesec popolnoma mirovati.

"Marsikaj smo morali prestati, da smo "vzgojili gor otroke," dodaja Jožefa.

Skrbi in težav jima v življenju najbrž res ni manjkalo, saj se jima je rodilo 8 otrok, sedaj pa imata že 30 vnukov in okrog 20 pravnukov.

Društvo Trilek se slavlencema najlepše zahvaljuje za sodelovanje ter jima želi še veliko let v zdravju in ljubezni, najmanj pa do naslednje okrogle obletnice, sedemdesete.

Lucijan Trošt

V JAMI JE VEDNO DOVOLJ DELA

Kdaj v jami ne bosta več potrebna kramp in lopata

Tu bo nekega dne prostor za šahiranje

Anketa Anketa Anketa Anketa Anketa Anketa Anketa Anketa

"ZA FIZIČNA DELA STE BOLJ LEVI"

Kakšno je vaše mnenje o delovanju društva Trillek, se je glasilo vprašanje, ki smo ga letos postavljali naključno izbranim Colčanom in Colčankam. Zanimalo nas je namreč, kaj si mislijo o našem delu, o naših prireditvah, o poslovanju z denarjem; hkrati pa smo iskali tudi ideje za podelitev letošnje Gartrože. Predstavljamo vam nekaj najbolj zanimivih odgovorov.

Jurij Vidmar

Mislím, da je vaše delovanje dobro. Imel bi le pripombo glede časnika, saj se mi zdi, da se stvari ponavljajo, da imate vedno iste teme, kot vodovod in podobno. Potrebno bi bilo vključiti več drugih aktualnih tem.

Glede dobitnika letošnje Colske gartrože nimam nobenega pametnega predloga.

Metod Tratnik

Če lahko povem po pravici, bom dejal, da ste specialni za prirejanje veselíc, za fizična dela pa imate bolj "leve" člane. Kar se tiče denarja, mislim, da ga pošteno porabite. Glede letošnjega dobitnika Colske gartrože sem mnenja, da bi jo lahko dobil Ivan Rušt, ki je zadnje čase zelo aktiven v svoji stranki. Pravzaprav pa nimam prave ideje ...

Estera Krapež

Društvo Trillek se mi dopade. Dobra stvar je podoknica, pa tudi proslava in Colska nedelja.

Matjaž Hladnik

Prav je, da nekdo drži pokonci kulturno življenje na vasi. Vaše društvo pripravlja novoletno proslavo, ki je dobra zadeva, še posebej pa so zanimivi skeči. Glede dobitnika Colske gartrože nisem razmišljal, zato bi težko karkoli rekel.

Lucija Tratnik

Trillek se mora tudi pomladiti, kajti če tega ne boste storili, boste izumrli, kot umrejo stari ljudje.

Zdravko Kodre

Zelo ste aktivni. Pozdravljam vaše društvo in vaše delo, saj se je treba zavedati, da s Colskim

časnikom ni malo dela, poleg tega pa je tu tudi Colska nedelja in vsa vaša ostala dejavnost.

Mislím, da tudi denar pametno uporabljate, saj ga podarite nekaj za orgle, nekaj za razvoj vasi; nekaj pa ga morate imeti tudi zase, saj si to zaslužite. Mislím, da lahko kar sami dobite gartrožo.

Marta Žgavec

Vaše društvo je v redu, saj gremo vsako leto na proslavo, ki jo pripravite, da se malo nasmejemo, in na Colsko nedeljo, da se razvedrimo.

Glede dobitnika gartrože nimam predloga.

Ivan Puc

Ste edini, ki kaj naredite v kulturnem smislu, saj na Colu ni drugega, ki bi kaj naredil na tem področju. Brez vas ne bi bilo ne Novoletne proslave in ne Colske nedelje.

Težko bi koga predlagal za dobitnika Colske gartrože.

Majda Pregelj

Zelo se mi dopade delovanje vašega društva. Še posebej se mi dopadeta miklavževanje in proslava.

Alojz Rijavec

Vaše društvo je dobra stvar, ki bi moralo na Colu delovati že prej, vsaj takrat, ko je začel pešati nas socializem - recimo pred tridesetimi leti. Tudi naš predsednik bi moral biti predsednik že takrat in tako bi imeli na Colu urejen vodovod in še marsikaj drugega. Tako pa je marsikaj - po domače povedano - en klinc...

Člani društva Trillek se anketirancem zahvaljujemo za sodelovanje. Upamo, da nas preveč hvale ne bo tudi preveč pokvarilo in uspavalo.

Pripravil Matjaž Bizjak

Organizatorji Colske nedelje smo si letos privoščili izlet PO DOLINI SOČE

Ljudje v današnjem času, v katerem prevladuje materializem, pehanje za denarjem, boljšo službo ali za boljšim avtomobilom vse prevečkrat pozabljammo nase. Včasih se vprašam: "Ja, kdaj se bom sploh ustavil? Kdaj se bom imel čas pogovarjati s svojimi domačimi o problemih doma in v družini?" Ponavadi se taka vprašanja porodijo v v človekovi podzavesti iznenada in nepričakovano. Porodijo se takrat, ko človek spozna, da tako pravzaprav ne gre več. Treba se bo malo ustaviti, najti nekaj sprostitve, zabave, napolniti akumulatorje in začeti znova...

Ljudje smo po naravi družabna bitja in v takih krizah ponavadi spoznamo, da je že skrajni čas, da gremo v družbo in med prijatelje, da "kakšno rečemo".

Na Colu že nekaj let deluje društvo Trillek, ki je pomembno zbirališče mladih in tudi manj mladih. Hkrati lahko tudi omenim, da si v društvu še vedno želimo novih članov. Sicer pa se v naši sredini porajajo ideje za Novoletno proslavo, za izdajo Colskega časnika, za organiziranje Colske nedelje, Podoknice in ostalih naših prireditev. Nobena skrivnost ni, da najboljše ideje vzniknejo tam, kjer se ponavadi največkrat srečamo. Verjetno ni potrebno poudarjati, kateri prostori so to, zanje pa gotovo najbolje vedo naše žene in dekleta...

Tudi za letošnje leto lahko rečemo, da smo bili

v društvu aktivni. Po končani Colski nedelji, pa smo se letos dogovorili, da se odpravimo na izlet. Nihče ni pravzaprav točno predlagal, kam naj bi šli, pač pa samo, da nekam gremo. Dogovorili smo se le za datum, rezervirali avtobus in nestrpno čakali na dogovorjeni dan. Seveda so naši intendantje in natakariji imeli pred tem polne roke dela. Bilo je jasno: Maks pijača, Srečo kuhinja, Damijan Lampe, naš najresnejši kandidat - volilni, da ne bo pomote, pa bo skrbel za muziko.

V soboto zjutraj, ob dogovorjeni uri, se nas je zbralo za poln avtobus. Vsi, ki smo kakorkoli pomagali pri organizaciji Colske nedelje, smo čakali, kdaj bo pred Zadružni dom pripeljal avtobus in v njem šofer - "Zizi Korenov" po domače. Čakali pa smo še nekoga, našega predsednika namreč. Končno je avtobus pripeljal in začelo se je vkrcanje. Natovorili smo tudi našo prtljago, ki je bila največ v tekočem stanju, pa meso in seveda žar za pečenje. Damijan je že veselo brenkal in prepeval in čakali smo le še na predsednika, ki pa ga ni hotelo biti od nikoder. "Verjetno bo nekoliko zamudil," smo si rekli, kar sicer je v njegovi navadi. Vse zaman - ni ga bilo od nikoder. Po daljšem čakanju, smo uspeli dobiti zaupno informacijo, da je imel prejšnji dan dolgo in naporno zasedanje in je pač potreben počitka. Naš glavni in odgovorni je potem, kot vedno v

V kobariškem muzeju

Skupinska pri Klužah

Razkazovanje oblin ob mrzli Soči

takih primerih, postal Sandi. Sklep je bil soglasno sprejet in odrinili smo brez predsednika. Z avtobusom smo zavili proti Dolini. Prva postaja na naši poti je bil Solkan. "Najprej na kavo," je bil zbor sklepčen, "potem pa naprej." Poleg kave se je seveda zjutraj prilegel tudi "pantakan" proti škodljivim bacilom.

Naslednja postaja na poti po dilini Soče je bil Kobarid. Ogledali smo si muzej Soške fronte. V muzeju nas je sprejel prijazen vodič, ki nam je natančno opisal takratne dogodke in nam razkazal muzej. Najprej smo lahko videli zastave in grbe vseh dežel, ki so se takrat bojevale za tale naš košček kamnitega gorskega sveta v Alpah. Koliko trpljenja, krvi, človeške bede in osebnih stisk mladih fantov je bilo tukaj. Neusmiljeno klanje, borba za vsako skalo, vsako ped zemlje. Preprosto nedojemljiv pojem za današnje čase. Vojaki na tem bojišču so bili praktično iz cele Evrope, med njimi pa seveda tudi naši pradedje. Nevajeni ostrih zim in gorskega podnebja so v teh skalah trpeli nečloveške muke. Verjetno se je marsikateri izmed njih spraševal, zakaj, čemu vse to.

V muzeju je ohranjena velika zbirka orožja, predmetov, fotografij, zemljevidov in tudi pisem iz tistega časa. Postavljena je tudi maketa soškega področja, z orisom bojev in dogodkov v času Soške fronte. Najbolj pa nas je pretresla maketa kaverne, v kateri je vojak, ki piše pismo svojim staršem. Pismo je posneto na trak, ki ga vojak "bere" v vseh glavnih evropskih jezikih. Iz daljave se slišijo koračnice in himne takratne silne vojske. Ob soju karbidovke, treskanju granat, lačni in napol omrznjeni so fantje svoje bolečine in tegobe zlivali na vlažen kos papirja. Včasih je pismo prispelo v prave roke, včasih pa tudi ne - pismo tega nesrečnika je ostalo ohranjeno v muzeju.

Brez komentarja...

Kobariški muzej je v lanskem letu prejel prvo nagrado zveze evropskih muzejev in povem vam, da je ta kraj res vreden ogleda in človeškega spoštovanja. Na našo ekspedicijo je naredil močan, pretresljiv in nepozaben vtis. Po ogledu muzeja smo se odpeljali še na ogled Klavž pri Bovcu. V šestdeset metrov globoki soteski pod mostom, teh Klavžah, je za vedni izginilo približno 300 vojakov.

Tako, sedaj pa dovolj o tem - začnjenja se veseli del izleta. Že ob vožnji po dolini naše najlepše alpske reke smo si ogledovali primeren kraj za piknik. Naš šofer "Zizi" je končno našel dovolj velik prostor za parkiranje avtobusa in vsi preznojeni in naveličani voznje smo komaj čakali osvežitve v mrzli soči. Srečo je hitro zakuril ogenj, Maks pa je hladil pijačo v "ledeni" vodi. Seveda smo se odločili tudi za plavanje, a smo kmalu ugotovili, da je za daljše kopanje in normalne ljudi voda le premrzla. Zato pa smo izvedli načrtovani rafting s kamionsko zračnico, ki pa se je kaj kmalu končal, ker zračnica ni vzdržala vseh "težkih karakterjev" in se je z glasnim šumenjem vdala usodi...

Ko se je začelo sonce spuščati, smo začeli tudi mi zaključevati naš piknik. Sveži in okrepani smo se odpeljali proti domu. Za hip smo se ustavili še v Kanalu, kjer smo najbolj korajžni izvedli nekaj atraktivnih skokov z znanega kanalskega mostu.

Polni lepih vtisov in doživetij smo se v večernih urah vrnili na Col. Kot da nam ne bi bilo še vsega dovolj, smo na placu pred Zadržnim domom izvedli še "mini žur", saj se po napornem dnevu vendarle spodobi še nekaj okrepčila.

Pa naj še kdo reče, da so oni od Trileka zanič...

Robert Rijavec

COLSKE GASILKE IN GASILCI USPEŠNI NA TEKMOVANJIH

Tudi v minulem letu smo se colski gasilci udeležili nekaterih tekmovanj v gasilskih spretnostih. Izkazali so se predvsem pionirji in pionirke, ne smemo pa pozabiti tudi na mladince. Poglejmo nekaj rezultatov.

V maju je bilo v Vipavi občinsko tekmovanje, ki so se udeležile tudi tri naše ekipe. Najuspešnejši so bili pionirji in pionirke, ki so osvojili prvo mesto, mladinci pa so na žalost pristali bolj pri repu.

V juniju pa so pionirji in pionirke prav tako v Vipavi merili moči na območnem tekmovanju. Pionirke so dosegle lep uspeh, saj so osvojile

tretje mesto in se s tem uvrstile tudi na državno tekmovanje, pionirji pa so pristali na četrtem mestu.

Državno gasilsko tekmovanje je bilo avgusta v Kranju (memorial Matevža Haceta). Naše pionirke so med 27 ekipami osvojile 20. mesto.

V decembru so se pionirji in pionirke udeležili gasilskega kviza v Ajdovščini, kjer so osvojili četrto mesto.

Vsem tekmovalkam in tekmovalcem še enkrat čestitam in jim želim veliko uspehov tudi v letu 1995!

Poveljnik GD Col: Srečko Praček

Irena Štefančič je "svetska" popotnica:

PARIZ TAKO IN DRUGAČE

“Kar za pol leta”, je vzkliknila mama, ko je prvič slišala mojo željo, da bi odšla v Francijo. Pariz mi je bil od nekdanj vseč, vendar moram priznati, da me je večer pred odhodom stiskalo v grlu. Odpravljala sem se za šest mesecev k neznani francoski družini in več ali manj je bilo od sreče odvisno, kako jih bom preživela. Preko agencije sem namreč dobila družino, pri kateri naj bi imela stanovanje, hrano ter nekaj žepnine, v zameno pa naj bi pazila dva otroka povprečno sedem ur dnevno. Čeprav večina ljudi, ki jih poznam, trdi, da mi sreče ne primanjkuje...

Prispela sem v Pariz popoldne in družina me je že čakala. Mlada zdravnika sta bila simpatična in prijazna. Po večurnem klepetu so mi navdušeni pokazali “sobo” v šestem nadstropju, kjer naj bi

spala. Šok je bil tako velik, da ga tudi najboljši igravec ne bi mogel skriti. Verjemite mi, da v svojem življenju še nisem videla tako majhnega prostora. Šele po mesecu dni mi je postalo jasno, da imam v primerjavi z ostalimi študenti kar lep kotiček, s tem da drugi zanj odštevajo kar 500 nemških mark na mesec (kot vidite s študenti ne služijo samo Ljubljančani). Človek se na vse navadi in že po dveh dneh so mi bile minimalne sobice in majhni družinski apartmaji najbolj normalna stvar. Nisem si več znala predstavljati kam s prostorom, ki ga imajo na razpolago v naših, za tamkajšnje razmere ogromnih hišah. Popolnoma neoporečno je, da v taki metropoli (samo center Pariza šteje toliko prebivalcev, kot jih ima cela Slovenija) ni lahko najti prostorčka za svojo družino,

problem pa postaja iz leta v leto hujši, kajti stanovanjske prostore so začele vedno bolj zasedati pisarne in poslovni prostori.

Postopoma sem začela torej spoznavati življenje Parižanov. Ukvarjala sem se z otrokoma vsak dan, ju zjutraj vozila v šolo in vrtec, preživljala z njima popoldneve, jima pred spanjem prepevala njuno najlepšo pesem, Ko zvonovi zapoje, starša pa sta ju zaradi službe več ali manj videvala samo ob koncu tedna, ko je cela družinica odpotovala na deželo. Narava, mir in hišica na deželi pomeni za vsakega pravega Parižana, teh je v primerjavi s priseljenci v bistvu zelo malo, eno izmed najosnovnejših stvari. Prav zaradi tega “bežanja iz mesta” so bile ob petkih in nedeljah zvečer na obvoznicah Pariza kilometrske

kolone in tukaj si se lahko soočil z nič kaj mirnimi živci šoferjev in zaradi tega razumel, zakaj je vsak drugi avtomobil v Parizu obtolčen. Občutek sem imela, da imajo kleparji presneto malo dela, kajti z obtolčenim avtomobilom si vozil veliko hitreje - drugi so se ti enostavno umikali. To je bilo seveda pravilo tudi v samem centru, zato se ne čudite, da sem po sedmih mesecih, ko so me peljali na železniško postajo, vlak preprosto zamudila (moja družina je imela namreč nov avto).

Med prostim časom sem obiskovala tečaj na mednarodno priznani Univerzi Alliance Francaise, kjer je bilo vzdušje pristno in prijateljsko. Študentje so prihajali od vsepovsod, od Kameruna do Jamajke, in vsi smo se, vsaj na videz, med seboj poznali ter sodelovali na raznih prireditvah in zabavah. Tako smo po zaključnem izpitu pripravili mednarodni kulturni večer in prvič je bila predstavljena tudi Slovenija. Neglede na to, da smo neodvisni že preko tri leta, se marsikomu še sanja ne, da obstajamo, ali pa nas preprosto zamenja za Slovake.

Večino časa sem tako preživela v Parizu in vse najatraktivnejše turistične točke, ki sem jih leto poprej občudovala z odprtimi usti,

so mi postale vsakdanjost. Raje smo se s prijatelji odpeljali ven in odkrivali nove znamenitosti, kot so prečudoviti gradovi nedaleč od glavnega mesta. Sploh smo te sobotno - nedeljske izlete prakticirali poleti, ko v Parizu mrgoli turistov in jih imaš po enem mesecu že polno glavo. Če ne bi bila pri družini in v šoli, francoščine sploh ne bi slišala, z lahkoto pa bi se naučila italijansko ali kak bolj orientalski jezik. Podzemске železnice, osnovni prevoz večine Parižanov, so postale v juliju in avgustu prava muka. Gnetli smo se kot sardine, pa še vročine, kot veste sami, letos poleti ni ravno primanjkovalo.

Glede na to, da imajo otroci v šoli precej počitnic, sem z družino v tem času tudi nekaj prepotovala. Tako smo v februarju odšli za teden dni smučat, kakih trideset kilometrov severno od Val d'Isera, poleti pa smo prepotovali Burgundijo in Normandijo, kjer predvsem ni primanjkovalo dobre kapljice. Ni ga Francoza, ki ne bi ob kosilu in večerji pokusil malo dobrega vinčka, kot tudi ni Francoza, ki se ne bi ob koncu obroka "posladkal" s koščkom dobro izbranega sira. Imajo jih kar

štiristo vrst in so na to zelo ponosni. Kaj pa druga hrana? Redko sem v teh mesecih videla pravi krompir, da o sveži zelenjavi in dobri goveji juhici sploh ne govorim. Obrok je bil v dveh minutah pripravljen v mikrovalovni pečici, čeprav smo pri mizi sedeli tudi po več ur. Ravno obratno kot pri nas, kajne?

Po vsem tem se boste mogoče vprašali: "Pa kako zlomka je zdržala tam toliko časa?" Res je, da je Pariz mesto kaosa in prostitucije, da te po določenem času prav nič ne preseneti, ko sredi ulice zagledaš frajerja z zelenimi lasmi, črnca v pozlačeni obleki ali celo travestita. Res pa je tudi, da je to edina evropska prestolnica, kjer se lahko na ulici ustavljaš korak za korakom in prisluhneš zdaj temu igralcu, zdaj onemu pevcu, pa spet gostujoči dramski skupini ali simfoničnemu orkestru. Umetniki živijo na ulicah in v metrojih ter mimoidočim zaskrbljenim obrazom delijo nasmehe in dobro voljo. Zaradi prvega razloga ne bi v Parizu nikoli živela, zaradi drugega bom pa vesela, če bom počitnice tam preživela še kdaj.

Irena Štefanič

Volitve 94 Volitve 94 Volitve 94 Volitve 94 Volitve 94

KAKO SMO VALILI COLČANI

Tudi tokratne volitve smo srečno preživeli. Kot je v navadi, so priprave nanje nekoliko razburkale javnost in še posebej razprave ob šankih (da ne bo pomote - tudi ženska zbirališča). Ko pa je šlo vse mimo, smo nanje počasi pozabili. Naključje je namreč hotelo, da so nas volitve novih županov in svetnikov osrečile prav v decembru, ko se življenje osredotoči predvsem na bližajoče se praznike.

Da pa vendarle ne bo šlo vse tako hitro na

smetišče zgodovine, smo poskrbeli v pričujočem zapisu. Pod drobnogled smo seveda vzeli dogajanje na volišču št. 315, to je volišče v Zadržnem domu, kjer smo svojo politično voljo izkazovali Colčani.

Pri tem pregledu rezultatov se bomo res omejili samo na rezultate, čeprav bi lahko rekli tudi besedo dve o (colski) predvolilni propagandi; o nespretno oblikovanem dopisu Sveta krajevne skupnosti Col, o tem v "kakšni družbi" je ta dopis

pripotoval do naših domov, o tradicionalnem čečkanju po plakatih in še o čem. Toda te debate prepustimo dogajanjem ob šankih in podobnih prostorih.

Kar boste prebrali, so uradni in dokončni rezultati, ki jih je potrdila občinska volilna komisija.

VOLILNA UDELEŽBA

Krajevna skupnost Col šteje 606 volilnih upravičencev in na volišče jih je v nedeljo 4. decembra prišlo 443, oziroma 73,10 %.

163 Colčanov torej iz takega ali drugačnega razloga na volišče ni prišlo.

VOLITVE ŽUPANA - PRVI KROG

Svoj glas za župana je oddalo 443 polnoletnih Colčanov. 78 izmed njih je bilo pri obkrožanju (namenoma ?) nespretnih, zato so bile njihove glasovnice neveljavne. Vašo naklonjenost so si pretendenti na županski prestol v Ajdovščini razdelili takole:

- 130 glasov (največ) je dobil Drago Ergaver, kandidat SKD,
- 82 glasov je dobil Marijan Poljšak, kandidat SND
- 73 glasov je dobil Kazimir Bavec, kandidat SLS,
- 44 glasov je dobil Edo Pelicon, kandidat LDS,
- 36 glasov pa je bilo namenjenih Ivu Batu, kandidatu Zveze za Primorsko.

Statistično gledano smo Colčani pri volitvah župana v prvem krogu udarili mimo, saj sta se v drugi krog uvrstila tretji in četrti z naše lestvice.

VOLITVE ŽUPANA - DRUGI KROG

Oddanih je bilo 290 glasov ali 47,7%

neveljavnih je bilo 23 glasov ali 7,93%

Kazimir Bavec je dobil 234 glasov ali 87,6% veljavnih glasovnic

Edvard Pelicon je dobil 33 glasov ali 12,4% veljavnih glasovnic

VOLITVE OBČINSKIH SVETNIKOV

Krajevna skupnost Col je bila za volitve svetnikov uvrščena v tretjo volilno enoto, ki so jo sestavljale še krajevne skupnosti Podkraj, Otlica, Predmeja in Lokavec. Za našo naklonjenost se je v tej volilni enoti potegovalo osem strank in en neodvisni kandidat - skupaj torej 37 kandidatov za pet mest, kolikor jih je v bodočem občinskem svetu pripadlo

naši volilni enoti.

Čeprav so imena naših "izbrancev" znana, jih omenimo še enkrat. Našo volilno enoto bosta predstavljala dva Lokavčana (Boris Jež, SLS in Oton Cigoj, SKD) ter trije Colčani (Branko Leban, ZZZ, dr. Franc Koren, SKD in Lucijan Trošt, LDS) Lep uspeh Colčanov!

Sicer pa pogledjmo, kako smo k tem rezultatom pripomogli prav volilci na Colu.

Tudi za svetnike je v Zadržnem domu svoj glas oddalo 443 imetnikov volilne pravice. 80 izmed njih je množica imen in strank tako zmedla, da je bila njihova glasovnica neveljavna. 363 veljavnih lističev je po štetju pokazalo našo voljo:

Po pričakovanjih so bili prepričljivo najboljši Krščanski demokrati, ki so prejeli 127 glasov, kar je 35 %, preko sto glasov pa je prejela še lista kandidatov Slovenske ljudske stranke - 113, kar je 31.10 %. Lestvico nadaljujejo kandidati Janšev SDSS, katerim je bilo naklonjenih 66 Colčanov, kar je 18.20 %. Ostale stranke so pobrale drobiž. Najboljši v spodnjem domu so tako LDS - ovcii s 15 glasovi (4,10%), sledi ZZZ z 12 glasovi (3,30%), SND s 13 glasovi (3,60 %), Demokratična stranka upokojencev z 10 glasovi (2,80 %), Združena lista s 5 glasovi (1,40 %), neodvisni kandidat pa je dobil podporo dveh volilcev (0,60 %).

Kot je znano so bile to strankarske volitve, kar pomeni, da smo volili posamezne stranke in ne kandidate. Stranke same pa so imele znotraj liste svoj vrstni red, s katerim so določile, kdo izmed kandidatov bo v primeru volilnega uspeha najprej izvoljen.

Verjetno je marsikoga to zmedlo, zato "beležimo" v celi naši volilni enoti ob 1842 oddanih glasovnicah kar 245 neveljavnih. (več kot 7 %)

PREFERENČNI GLASOVI

Vseeno pa smo imeli nekaj malega možnosti vplivati na to, kdo izmed kandidatov na posamezni listi utegne biti izvoljen. Ob glasu za posamezno stranko smo lahko dodatno obkrožili še enega izmed kandidatov na isti (!) listi in če bi ta kandidat prejel več kot polovico glasov, ki jih je sicer prejela celotna lista, potem bi bil, sorazmerno z uspehom liste, izvoljen "naš " kandidat in ne tisti, katerega je stranka postavila na prvo mesto. Če bi seveda potrebno večino glasov prejel prvi na listi, potem je ta filozofija odveč, sicer pa so stranke na prva mesta svojih list tako ali tako

postavljala kandidate, ki "vlečejo".

Colčani smo imeli na tokratnih volitvah kar deset "rojakov", ki so se potegovali za našo naklonjenost na listah različnih strank.

Zbrali smo njihove preferenčne (preferenca = prednost, prednost v zaporedju) glasove, ki pa so skupni za celotno volilno enoto. Takoj pa je treba povedati, da se nobeden izmed kandidatov ni niti malo približal izvolitvi po zgoraj omenjeni formuli.

Največ "osebnih" glasov je prejel Silvester Peljhan (SLS), 68, sledi pa mu dr. Franc Koren (SKD) z 29 glasovi. Potem dolgo nič in na tretjem mestu Anton Tratnik (SDSS) z 8 glasovi. Sledi mu Sandi Škvarč (LDS) s 7 preferenčnimi glasovi, Lucijan Trošt (LDS) s 4-imi, Branko Leban (ZZP) in Darjo Bajc (SND) s po 3-emi glasovi, Lenart Škvarč (DESUS), Ivan Rušt (SDSS) in Franc Pregelj (SLS) pa niso prejeli nobenega dodatnega glasu.

Tako smo se prebili skozi množico volilnih rezultatov in izbrali tiste, ki nas najbolj zanimajo. Za konec velja omeniti, da je tokratni volilni sistem, oziroma zapleteno ugotavljanje volilnih izidov povzročilo volilni komisiji in tudi posameznim strankam nekaj preglavic. Nekateri rezultati in izvolitve so namreč skregani z logiko, a so seveda v skladu z matematično logiko tovrstnega sistema.

Kot primer lahko navedemo zanimivo situacijo, ki se je zgodila prav v naši volilni enoti, kjer je ob SKD-ju in SLS- su, na tretjem mestu pristala stranka SDSS, izvoljena pa sta bila predstavnika LDS-a in ZZP-ja, čeprav sta ti stranki prejeli po cca. 100 glasov manj kot Janševa SDSS. V tem primeru jo je tej stranki zagodel zapleten sistem ugotavljanja volilnih izidov, točneje, ostanki volilnih glasov, ki se obračunavajo po t.i. D'Hondtovem sistemu.

Kako si je gospod D'Hondt zamislil vso zadevo, pa verjetno ne zanima nikogar. Pravzaprav bomo, kot smo omenili že v uvodu, na vso zadevo hitro pozabili. Naše oči in pozornost bosta tu pa tam usmerjena predvsem proti 26 novim občinskim svetnikom in še posebej proti naši trojici. (Mimogrede - med njimi je samo ena ženska). Ker bo novi občinski svet imel odslej veliko večjo vlogo, kot pa bivša občinska skupščina, se bo seveda povečalo tudi število dni in ur, presedenih na sestankih. Morda se bo kdo izmed "izbrancev" lepega sončnega popoldneva celo pokesal, da se je (prvič ali ponovno) na tak način spoprijel z odločanjem in oblastjo. Do naslednjih volitev seveda ...

Zbral in uredil Sandi Škvarč

F O T O R E P O R T A Ž E

Nekaj klasičnih fotografij s Colske nedelje

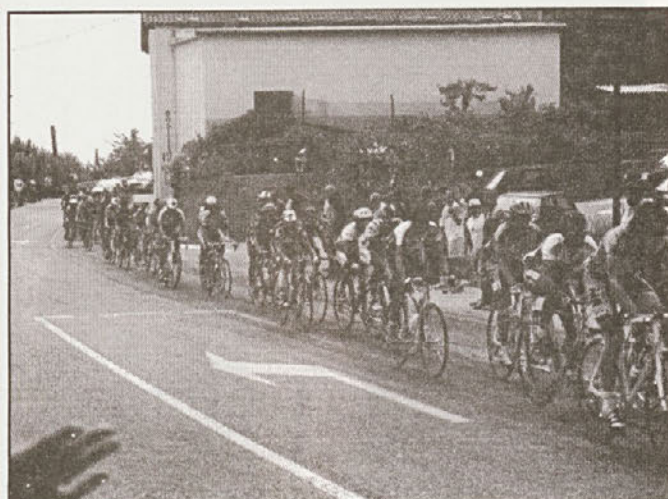

Miklavževanje

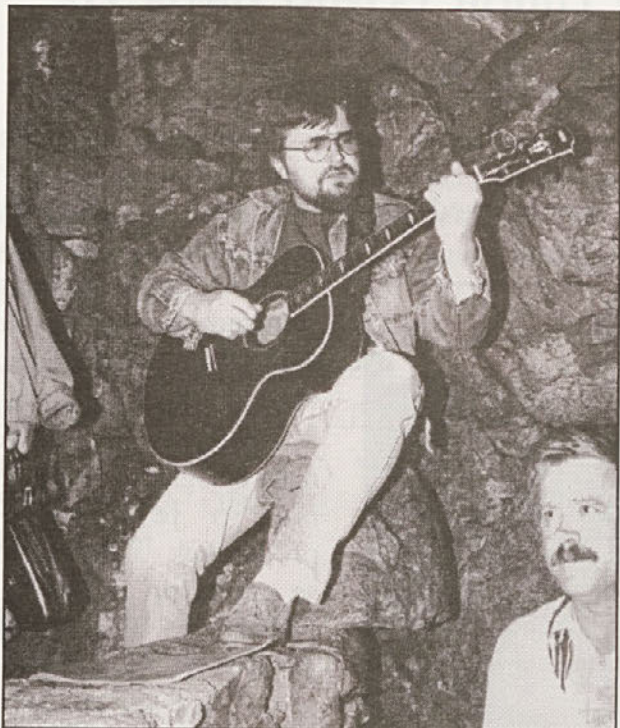

Giro pri nas

Dve fotografiji v spomin na veliko športno prireditev

Otvoritev jame in predstavitev pesniške zbirke colskih osmošolk

Colska podoknica '94

Nočna idila pod oknom

Podokničar in slavljenka

NEURADNI OBISK PREDSEDNIKA MILANA KUČANA

Čeprav je Col razmeroma majhna vas, pa imamo nekaj rojakov, ki so uspeli tudi v širnem svetu.

Eden teh je gospod Ivan Rudolf, Makselnov po domače, ki je življenje posvetil bančništvu. V bančnih krogih pa je seveda spoznal veliko pomembnih ljudi iz sveta politike, zabave, gospodarstva in tudi športa. Pred leti smo tako z njegovo pomočjo pripeljali na Colsko nedeljo Toneta Fornezzija.

Vse bolj očitno postaja, da si je nekaj vez v teh krogih pridobil tudi njegov nečak Silvan, ki je seveda član našega društva in še najbolj sliši na ime Max. Večkrat smo ga že slišali praviti, kako je s stricem in predsednikom države Milanom Kučanom splezal na Triglav, kako so skupaj osvojili Javornik in še kakšen hrib. Vsakič pa smo mu seveda omenjali, da imamo predsedniku države tudi na Colu kaj pokazati in naj ga, če se z njim res dobro razume, pripelje tudi na Col.

Max je obljubil, da se bo potrudil, in v nedeljo 18. decembra je obljubo izpolnil. Čeprav je o prihodu predsednika obvestil le nekaj članov društva, pa se je novica hitro razširila in v nedeljo popoldne je bilo igrišče kljub mrazu polno - običajnih rekreativcev in pa seveda tudi radovednežev. Čeprav

so bili morda med njimi tudi taki, ki ponavadi

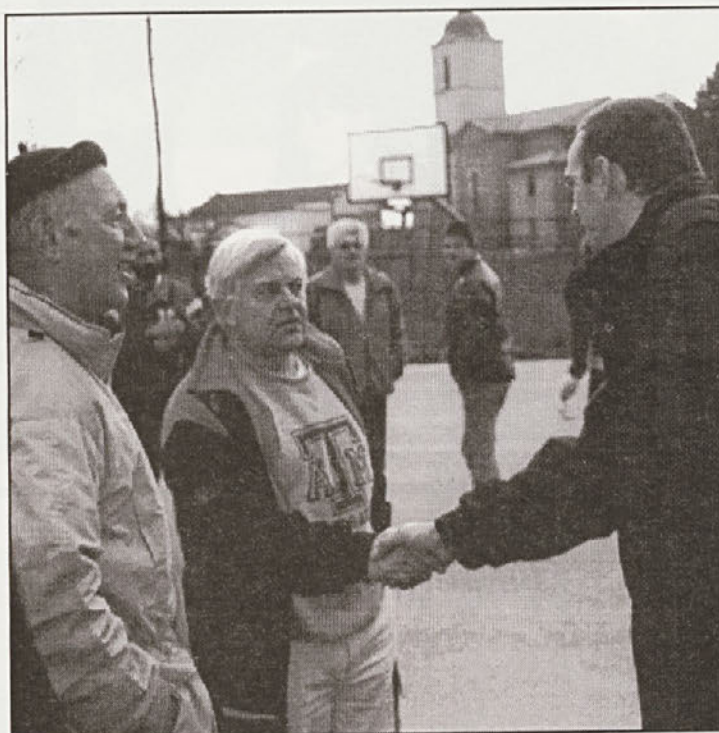
vidijo le belo in črno, pa je legitimno izvoljeni predsednik države le oseba, ki ne zaide ravno vsak dan na Col...

Predsednik si je najprej ogledal jamo, ki mu jo je razkazal predsednik Žgavec, ki se mu je pri rokovanju predstavil: "Predsednik Janko." To pomeni, da je vse, kar ste do sedaj prebrali o njegovemu odstopu, le reklamna poteza, oziroma ceneno nabiranje političnih točk. Ampak pustimo našega predsednika, saj je namen tega pisanja opis obiska predsednika Kučana na Colu. No, v jami je Max poskrbel za pijačo, skupaj pa smo zapeli Zdravljico.

Drugi del kratkega in neobičajnega obiska se je odvijal v colski osnovni šoli, kjer si je gospod Kučan ogledal še razstavo o rimskodobnem Colu. Ob obisku je nastalo tudi nekaj fotografij, ki jih z veseljem in ponosom objavljamo tudi v Colskem časniku. Kot

smo rekli - ne zgodi se vsak dan, da pride predsednik države na Col, pa čeprav samo na neuradni obisk.

Sandi Škvarč

Vroča novica

ALI BOMO ODSLEJ HODILI "NA OBČINO" V COLSKI ZADRUŽNI DOM

Na Colu smo že pred časom spoznali, da moramo kolikor toliko pozorno spremljati "obnašanje" občinske oblasti. Kar spomnimo se se na nekatere dogodke izpred nekaj let, ki smo jih uspeli obvladati samo zato, ker smo zanje pravočasno izvedeli.

Ob letošnji novoletni mrzlici je ajdovski izvršni svet dokaj neopazno sprejel, da se bodo nekatere občinske službe selile v posamezne večje krajevne

skupnosti, oziroma v centre geografsko zaključenih okolišev znotraj občine Ajdovščina.

Posebna "čast" je tako pripadla tudi Colu. Vse lepo in prav, toda ali bomo nove občinske birokratske moči na Colu res plačevali iz sredstev našega samopriskpevka. Ne verjamete? Preberite si dopis - tako so namreč sklenili v ajdovskem izvršnem svetu.

R E P U B L I K A SLOVENIJA
SKUPŠČINA OBČINE AJDOVŠČINA
Izvršni svet

Datum: 07.12.1994
Številka: III/p MP-94

KRAJEVNA SKUPNOST C O L

Zadeva: RAZDELITEV PRISTOJNOSTI V NOVI OBČINI AJDOVŠČINA

V skladu z novim Zakonom o lokalni samoupravi (Ur. list RS št. 325 z dne 18.09.1994) in Zakonom o notranji ureditvi Upravnih organov (Ur. list RS št. 295 z dne 16.06.1994) vam pošiljamo sklep izvršnega sveta SO Ajdovščina, sprejet na seji dne 06.12.1994, ki se nanaša na prenos nekaterih pristojnosti s področja organiziranja lokalne samouprave.

S k l e p

Na Colu se za potrebe gorskega področja občine Ajdovščina odpre več delovnih mest in sicer:

- vodja izpostave
- dve administratorki,
- kurir

Omenjeni kadri bodo tu opravljali nekatere naloge in dejavnost s področja notranjih in matičnih zadev, v smislu olajšanja in razbremenitve upravnih organov v Ajdovščini.

Krajevna skupnost Col je dolžna zagotoviti primerne prostore za poslovanje občinske izpostave na Colu. Po predhodnem dogovoru s Komunalno-stanovanjskim podjetjem je bilo ugotovljeno, da je najprimernejši prostor za pisarno (ali več pisarn) v Zadržnem domu in sicer v prostorih bivše pošte, po potrebi pa se lahko v ta namen uredi tudi prostor nad samopostrežno trgovino, ki je sedaj zanemarjen in neurejen.

DOPOLNITEV SKLEPA

Do nadaljnjega se bodo sredstva za plače zaposlenim v občinski izpostavi na Colu črpala iz sredstev colskega samopriskpevka.

Zaposlene bo po posebnih kriterijih izbral izvršni svet v soglasju s svetom KS Col, svojo odločitev pa bo sporočil na krajevno običajen način ter v uradnem glasilu občin Ajdovščina, Nova Gorica, Tolmin, najkasneje do 08. jan. 1995

Lep pozdrav!

Strokovne službe, Občina Ajdovščina

Fotokopija dopisa z Izvršnega sveta

ZADNJI SPOMIN NA COLSKO PEKARNO

DOPIS DRUŠTVA TRILEK

Društvo "Trillek" Col
Društvo za ohranitev starih običajev
65273 C o l

Datum: 17. september 1994

KRAJEVNA SKUPNOST COL
Svet krajevne skupnosti
65273 C o l

SPOŠTOVANI

Na Colu že več let deluje društvo, ki naj bi že s svojim imenom skrbelo za ohranitev starih bičajev, navad in seveda tistih etnoloških in arhitekturnih značilnosti kraja, kar jih je še ostalo. Z ečjimi ali manjšimi uspehi nam kdaj pa kdaj uspe utrgati pozabi kakšen dogodek ali zanimivost, ki e bila včasih del vsakdanjika, danes pa je stvar preteklosti in se ohranja le še v spominu starejših judi. Vse to tudi vestno zabeležimo v Colski Časnik.

Lažje kot običaje, naj bi zanamcem ohranili materialne stvari, ki so nam vsem vidne, otipljive. Naj i bilo tako, a je žal tako, da le - te včasih še hitreje izginejo, kot ljudski spomin. Dan, dva in že o dokončno izgubljene in le še predmet pogovora. Tako se je na primer zgodilo z veliko utrdbo "Šance" na vrhu Žerivš. Enako je pred našimi očmi izginil še zadnji del gradu Podvelb, ne da bi osneli eno samo fotografijo. Vse to se je seveda dogajalo že pred leti, prav sedaj pa se "pripravlja eren" da na Colu izgine še en dokument preteklosti.

Na Colu je v petdesetih letih zelo uspešno delovala Kmetijska zadruga. Po pripovedovanju ovaščanov je imela v lasti celo traktor (redkost tistega časa), mlatilnico, mlin; vaščani pa so zgradili kladišče, zadružni dom in pekarno, ki je oskrbovala s kruhom celotno gorsko področje. Na žalost je ila Kmetijska zadruga sredi največjega zagona ukinjena, vse stvari razen zgradb pa s Cola odpeljane. ob časa je nato delal svoje, zgradbe so propadale, vseeno pa se v novejšem času Zadružni dom in magazin" uspešno lastninita. Od nekdanj uspešne Zadruga je tako ostala nedotaknjena le še pekarna krušno pečjo.

Vendar pa smo sklenili, da tudi ta ne bo več dolgo spominjala na tiste čase. Pravimo - smo - ker mammo Svet KS Col še vedno za od ljudi izvoljen organ. Potrebe potrošniške družbe, hlastanje za asom so še enkrat prevladale nad željo po ohranitvi delčka naše zgodovine, če hočemo ali ne - tudi aše biti.

Žalostno je, da tistega kar fizično ni uspelo odstraniti prejšnjim "plenilcem" colske Zadruga, sedaj elikodušno odstranjujemo sami. Razumljive so potrebe PTT Službe, vendar pa vseeno mislimo, da bi ilo možno najti kompromisno rešitev v zadovoljstvo vseh.

Tako pa na žalost odhajajo - včeraj "Šance" in grad Podvelb, danes krušna peč, jutri morda zidovje n stolp Trilleka, zatem preostali kraški vodnjaki ... Ko se nato včasih le zaustavimo za hip se morda prašamo: "Kakšen dolgčas je na tem Colu, ali je tu sploh kaj vredno ogleda ??"

Kako le, ko pa vse "groblje", kot se je lepo izrazil eden od sovaščanov sproti počistimo izpod svojih og in poskrbimo, da počasi tonejo v pozabo. Ob tem gotovo pozabljam, da bodo ob taki "vzgoji" rihodnji rodovi naše delo prav tako ocenili za "groblje", ki se bodo morale umakniti.

Krušna peč v Zadružnem domu je dolgo kljubovala vsem poizkusom od zunaj, da bi jo podrli. Bivši dsek za Ljudsko obrambo in tudi Krajevna skupnost sta bila takrat mnenja, da za to ni nobene

potrebe. Pred par leti smo v peči začeli celo ponovno peči kruh. Naše društvo je namreč v okviru vsakoletne "Colske nedelje" v njej speklo precej kruha, peki, ki so nam vsako leto pomagali, pa so zagotovili, da še vedno odlično opravlja svoje delo. Dokaz za to so tudi zadovoljni obiskovalci prireditve, ki so "na star način" spečen kruh dobesedno razgrabili.

Ko smo v našem društvu izvedeli za načrtovani poseg, smo najprej mislili da se v Svetu KS hecajo. Pričakovali smo, da nas bodo kot edine uporabnike (in vzdrževalce) peči vprašali vsaj za mnenje. Pa nič, razen suhoparnega obvestila o nameri. Svetu KS Col smo nameravali predlagati, da bi "pekarno" lahko uporabili kot manjši razstaveni prostor, ali vsaj kot shrambo za veliko arhivskega gradiva, ki se je nabiral v letih delovanja društva.

Kot kaže pa je zadeva že tako daleč, da se peči ne da več ohraniti in bo tako ostala le še tema za žalosten članek v letošnji izdaji Colskega časnika.

Društvo Trillek Col

V vednost:

- Svet KS Col
- OŠ Col
- Izvršni svet SO Ajdovščina
- Komunalno - stanovanjsko podjetje
- Oddelek za LO
- Goriški muzej
- Zavod za ohranitev naravne in kulturne dediščine
- PTT Nova Gorica
- Oglasna deska Col
- mediji

NEKAJ MEDIJSKIH ODMEVOV

Bo stara krušna peč za vedno ugasnila?

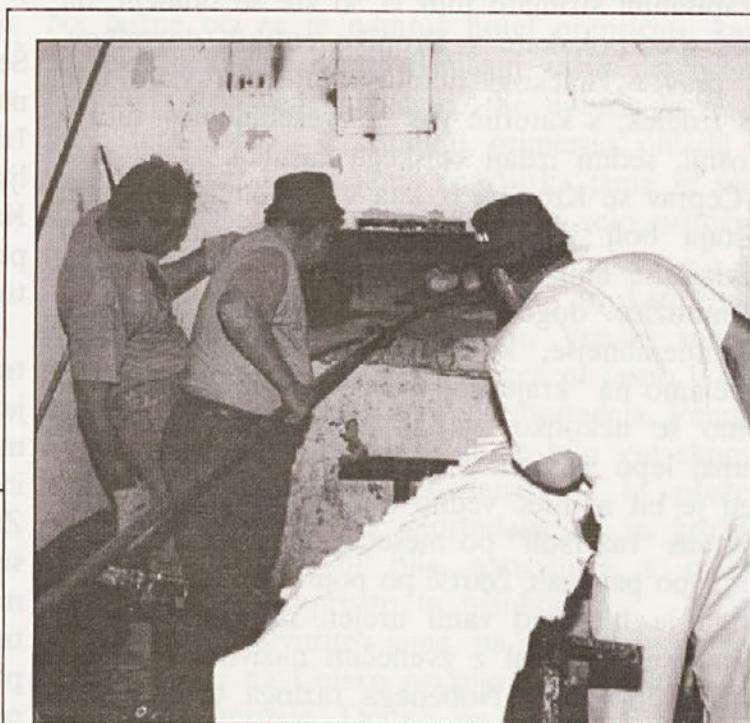
Colsko društvo za ohranitev starih običajev protestira proti uničenju pekarnice v združenem domu

COL, 27. septembra - Člani društva za ohranitev starih običajev Trillek, ki deluje v tem kraju nad Ajdovščino, komaj da verjamejo, da njihovih prizadevanj ne razumejo niti sovaščani. Pred kratkim so namreč zvedeli, da je svet colske krajevne skupnosti sklenil, da bo v prostoru nekdanje pekarnice poslej služba podjetja PTT. To pa pomeni, da bo stara krušna peč, ki je v zadnjih letih pomenila delček obujanja preteklosti Cola in življenja njenih prebivalcev, za vedno ugasnila.

Društvo Trillek (ime ima po starodavnem stolpu na Colu) so pred nekaj leti ustanovili predvsem mladi iz tega kraja, ki so menili, da je treba obuditi nekdanje običaje, značilne za to gorsko območje nad Vipavsko dolino, predvsem pa ohraniti etnološke in arhitekturne posebnosti Cola. Z večjimi ali manjšimi uspehi, kot pravijo člani društva, jim je doslej uspelo iztrgati pozabi marsikak dogodek ali zanimivost, ki je bila včasih del vsakdanjosti, danes pa je preteklost, ohranjena morda le v spominu starejših ljudi. Svoja prizadevanja in odkritja hranijo v zapisih v Colskem časniku, javnosti pa so jih v zadnjih letih predstavljali tudi na vsakoletni prireditvi Colska nedelja.

Prav Colska nedelja je oživila tudi staro krušno peč v združenem domu. V njej so namreč spet začeli na po starem peči kruh. V programu Colske nedelje sta krušna peč in kruh iz nje zbudila največ zanimanja med obiskovalci Cola. Društvo Trillek je načrtovalo, da bo v nekdanji pekarni uredilo manjši razstaveni prostor ali vsaj prostor za shranjevanje arhivskega gradiva, ki so ga zbrali v minulih letih delovanja društva. Zdaj kaže, da se bodo njihovi načrti izjalovili zaradi odločitve sveta KS. Bodo na Colu prisluhnili protestom tistih, ki želijo ohraniti delčke zgodovine kljub času, ki ga zaznamuje hlastanje za dobrine sedanosti?

SLAVICA CRNICA

Kdo je pričakoval, da bo posnetek pekarnice, ki je nastal na letošnji Colski nedelji, njen zadnji posnetek

Peč za vedno ugasnila

COL - Na shki S.Škvarca je prizor, kakršnega ne bi več videti: pek lili Škvarč je še zadnje spekel slastne domače blebec v stari colski peči, ki je nekdanj s kruhom oskrbovala vso Goro. Peč so namreč pred kratkim s soglasjem sveta krajevne skupnosti porušili, prostore pekarnice pa namenili za potrebe pošte. Colsko društvo Trillek, ki skrbi za ohranjanje ljudskega izročila tamkajšnjih krajev, je to sicer skušalo preprečiti, najti kompromis (predlagalo je, da bi pekarno preuredili v manjši razstaveni prostor), vendar zaman. Pri vsem tem je bila peč še vedno uporabna in dobrane iz nje bi lahko predstavljale zanimivo ponudbo. Člani društva so o izgubi obvestili kulturne in druge ustanove.

KRONIKA COLSKIH DOGODKOV ZA LETO 1994

Sposodimo si za začetek misli znanega publicista, ki je dejal: "Človek bo priznal, da je izdajalec, morilec, tat, požigalec, da ima v ustih protezo in na glavi lasuljo... vse bo priznal. Toda koliko ljudi si upa priznati, da nima smisla za humor?" Verjetno nihče in verjetno se z zapisanim strinjate tudi vi, ki ste se odločili, da letos spet pokukate v Kroniko colskih dogodkov. Ja, prav s kančkom humorja je treba vzeti tale naš izdelek, s katerim vas "razveseljujemo" tudi v letošnji, sedmi izdaji colskega časnika.

Čeprav se Kronika iz leta v leto krči, pa s tem postaja bolj jedrnata in zanimiva, vam pa so prikrajšane muke ob branju. Tako smo tudi letos iz množice dogodkov in zanimivosti potegnili najpomembnejše, ki si seveda zaslužijo, da jih obdelamo na "krajevno običajen način". Tokrat pa bomo še nekoliko olajšali branje, saj bomo vse skupaj lepo sortirali in združili v štiri letne čase. Red je bil namreč vedno naša specialnost; enkrat smo vas "razvrstili" po mesecih, drugič po abecedi, tretjič po panogah, četrtič po pomembnosti - skratka vedno je bil pred vami urejen izdelek, ki se je upravičeno ponašal z zvenečim nazivom: Kronika colskih dogodkov. Nobenega razloga torej ni, da bi bilo letos drugače.

Takole, dovolj je uvoda, zato preidimo k bistvu. Pravijo namreč, da je knjiga tem slabša, čim daljši uvod ima. Vseekakor pa ne sme biti daljši kot knjiga. Isto seveda velja tudi za elitno zbirko colskih dogodkov in zato že hitimo nazaj na začetek letošnjega leta, ko je kraljevala zima. Res pa je, da "več ni, kot je bilo" in tako tudi zime niso več kot nekdanj. Dokaz za to je dogajanje na colskem igrišču, kjer so se že takoj po novem letu ob nedeljah začeli nogometni obračuni. Takrat se je torej začela colska nogometna sezona, hkrati pa prav v januarju beležimo začetek še enega zanimivega dogajanja. Odkrili smo namreč - Rimljane, ki so se v različnih dogodkih pojavljali na Colu skozi vse leto. V Trilleku smo za spremljanje dogajanja angažirali Predsednika in Profesorja. Med drugim sta preučevala, kako so vendarle mogli Rimljani živeti brez avtomobilov. Ugotovitev je bila vrhunec celoletnega dela: Nikakor, saj so vsi pomrli...

Drugi mesec letošnje (koledarske) zime je postregel predvsem s sedenjem pred televizorjem, saj smo se predajali belim arenam na olimpijskih igrah, naša Rimljana pa sta s svojimi idejami okupirala celo neodvisni radio Nova. Sicer pa je šel mesec hitro naokoli in dokaj hitro smo se poslovili tudi od zelene zime.

Prvi spomladanski dnevi so bili že bolj razburljivi. Še posebej pa je bilo divje predzadnjo soboto v marcu, ko smo šli na vseljudsko romanje v Planico. Izlet je imenitno uspel: lepo vreme, ogromno ljudi, obilo zabave, pijače. Smučarski skoki ... ? Kakšni skoki...? Ne, o tem ne vemo nič, saj smo prišli domov pozno in smo na televiziji zamudili tudi drugo športno oddajo...

Omeniti velja, da je bil na romanju v Planici tudi Predsednik (Trilleka, da ne bo pomote), zato je bila otvoritev nove trgovine Podvelb zagotovo manj slovesna. Ni kaj, tako je, če zataji koordinacija in se zgodi v istem dnevu več pomembnih dogodkov. Zato pa je šlo vse po načrtih naslednji dan, ko so se naši možje in fantje iz Razpotja odpeljali čez mejo v Gorizzio, ampak ne v servizzio. Ker se tale zadeva rima, ste gotovo uganili, da smo že pri vrhunski pevsko - pivski prireditvi Primorska poje. Poročilo našega "obaveštajca" je kratko in jedrnat: Colčani bili najboljši v vseh elementih igre. Še zanimiv utrinek: Naši pojoči fantje so se z zborovodjem na čelu hoteli oddolžiti za poraz pred leti, (Primorska poje 84) ko so jih na isti prireditvi v isti dvorani "Kosovelovci" potunkali v Morje adrijansko. Toda časi so se spremenili in če bi naši tokrat ponovili "zmagovalno popevko" iz leta 84, bi se lahko zgodilo, da bi moral zborovodja za kakšen dan ostati v "servizzio", kjer bi lahko v miru preučeval člene iz Osimskega sporazuma...

Za pomladni čas so značilne talitve in odjuge. Sneg, ki marsikaj prikriva, se začne taliti in na dan pridejo zanimive stvari. Mimogrede, ko smo že pri prikrivanju - kakšna je razlika med zaključnim računom in nedrčkom? Ni razlike, saj oba prikrivata dejansko stanje. Je pa razlika med zimami pred leti in sedanjimi, tako da smo lahko tudi med zimo na Colu gledali dejansko stanje. V mislih imamo seveda smetišča, našo rak rano, ki pa ji je

naša krajevna oblast napovedala ozdravitev. Čudežno zdravilo se je imenovalo - očiščevalna akcija, terapija pa kontejnerji in zabojniki. Tako smo od pomladi dalje komunalno urejeni in zadovoljni, saj prijazni Ajdovci enkrat tedensko stranske proizvode življenja na Colu odpeljejo v Dolino. Da o tekočih odpadnih snoveh, ki to pot opravijo po naravni poti niti ne govorimo...

V aprilu se je dogajalo marsikaj, najbolj usodni dogodki za Col pa so se dogajali v gostilni Vodnjak. Od tam je namreč lepega sobotnega večera pricurljala vest, ki je povzročila, da je za trenutek zamrlo življenje na celotni colski planoti. Na rednem sestanku Trilleka, je namreč sredi največje delovne vneme omagal Predsednik in objavil nepreklicni odstop. Takrat je "planet Col" obkrožila njegova kratka in zgovorna izjava: "Ne morem več, gonijo me kot lovskega psa." Kljub trenutnem šoku, pa se je življenje hitro vrnilo v običajne tirnice, še posebej po tem, ko smo modro povzeli znano parolo iz 4. maja leta 1980 in jo nekoliko preuredili: tudi po Predsedniku - Predsednik...

Ali veste, kaj je bil simbol našega nekdanjega bratstva in enotnosti? Palica! (beri štafeta) In seveda mesec maj. Tudi v novejši zgodovini imamo nekatere simbole in za veliko večino normalnih ljudi je simbol meseca maja - Rally Saturnus. Kljub temu, da je vsako leto bolj okleščen, pa le sledi trenutnim, predvsem političnim trendom, ki so se z lanskoletnimi volitvami precej spremenili. Kako sicer drugače razumeti organizatorje, ki so spremenili smer dirkanja. Še do nedavnega je namreč proga potekala v desno smer, letos pa od Cola proti Predmeji, torej v levo. Bo že držala izjava znanega politika, ki je dejal, da smo se, politično gledano pač pomaknili nekoliko na levo.

Vendar pa je bil rally le ena od športnih prireditev, ki so na pomlad zašle na colski teritorij. Obiskala nas je namreč tudi karavana kolesarjev na dirki po Sloveniji. Kljub hudim naporom na poti - kolesarji so se morali kar štirikrat vzpeti iz Ajdovščine na Predmejo, pa so imeli fantje neizmerno srečo. Ponos Cola - semafor pri gradu je namreč odlično deloval in nikomur ni bilo potrebno niti enkrat čakati na odrediščno zeleno luč, kot se je ponavadi dogajalo nam.

Vzpon na Col pa je zamikal tudi profesionalne kolesarje, ki so se k nam pripeljali v prvih dneh junija. Na srečo so šli kolesarji navkreber in zato seveda bolj počasi, tako da so si lahko ob tem ogledovali tudi naše naravne in umetne znamenitosti: luknjasto cesto, večplastno asfaltno prevleko, podirajoče se podporne zidove, razvalino gradu in

podobne značilnosti naše turistične ponudbe. Ob vseh spremljajočih dogodkih pa se je zgodila še ena zanimivost. Ob cesti se je postavila tudi celotna izmena colske Alpine, ki je tako za nekaj minut prekinila z delom. Dobro obveščeni vedo povedati, da se kaj takega ni zgodilo vse od časov, ko je skozi naš kraj potoval prej omenjeni simbol "bratstva i jedinstva".

Tik pred prihodom poletja je proučevanje vpliva Rimljanov na počutje in obnašanje novodobnih Colčanov doživelo svoj vrhunec. Najbolj zagreta potomca pogumnih osvajalcev sta nas namreč povabila na otvoritev razstave, ki si jo je s posebnim zanimanjem ogledal predvsem blagajnik Trilleka. Na lastne oči se je namreč hotel prepričati, kam za vruga nekakšni izumrli Rimljani stavijo dragocene tolarje iz društvene blagajne... Še dobro, da se je pred tem, skupaj z ostalimi primerno ohladil v uradno odprti colski jami. In colska jama je tudi sicer postala v prihajajočem poletju zelo priročna in dobrodošla postojanka.

Končno smo pri Colski nedelji, pri kateri pa, žal, težko odkrijemo kaj novega. Vse je znano, vse se ve, le Gozdancem še danes ni jasno, kako se jim je "pri tehtanju" izmuznila mortadela. Vendar pa je treba takoj povedati, da je bilo vse skupaj popolnoma regularno. Gozdanci so le prezrli pomembno dejstvo, da mortadela, ki je krožila med "ocenjevalci" ni bila nabavljena v colski samopostrežni. Preprosto in učinkovito...

Priprave na otvoritev jame, na otvoritev razstave in še posebej na Colsko nedeljo, so marsikoga na Colu hudi izčrpale. Očitno pa še najbolj našega Profesorja, ki se je odločil za posebno sprostitev. Podal se je do solkanskega mostu, kjer se je preizkusil v skoku z elastiko. Vendar pa se je avantura končala nekoliko pod pričakovanji, oziroma pod gladino modrozeleno Soče. Klofuta vode se je našemu nadebudnemu junaku poznala še nekaj dni, zelo kmalu pa je postalo jasno zakaj elastika padca ni zaustavila nad vodo. Znano je namreč, da organizatorji pred skokom vsakega pogumneža stehajo in potem natančno določijo dolžino elastične vrvi. Znano pa je tudi, da se pred vratolomnimi dejanji v človeku sprošča adrenalin, ki, kot kaže "naš primer" ravno dovolj poveča človekovo težo, da se pokvari izračun dolžine vrvi. In še najvažnejše pri vsem skupaj - adrenalin je rjave barve in ponavadi tudi smrdi... Upamo, da je sedaj kočljiva zadeva bolj razumljiva.

Na Colu je kar več zadev, več prireditev, ki se ponašajo z nazivom tradicionalna. V to družbo se je vpisal tudi balinarski turnir. Letošnji razplet pa

bo zagotovo našel posebno mesto v klubskih analih, saj je pokal za prvo mesto ostal v domačih vitrinah. Zgodovina pa se bo ob tem zagotovo spomnila svetopisemskih besed, ki pravijo: Prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi. Le nekoliko jih bodo popravili, da se bodo glasile: Prvi bodo drugi, drugi bodo prvi! Prav to se je namreč zgodilo sredi poletja na Colu, saj je pokal priigrala druga colska ekipa, medtem ko so se morali "medaljoši" zadovoljiti s tolažilno nagrado. Tolažilno nagrado pa so letos prejeli tudi colski peki, saj je njihovo edino delovno mesto na Colski nedelji - pekarna v Zadržnem domu začela spreminjati namembnost. Ni kaj - prah si in v prah se povrneš.

Vroč poletje je potem tudi na Colu upočasnilo življenje. Odvijala se je sicer še ena tradicionalna in zelo colska prireditev - varčevanje z vodo. Zanimivo pa je, da "naša Rimljana" tudi v pripeki nista nehala z iskanjem sledi prednikov. Celo tako sta bila zaposlena, da sta se odpovedala izletu v soško dolino, kamor so se povabili organizatorji colske nedelje. Ker pa na izletu ni bilo našega v.d. predsednika, velja nad novicami s tega dogodka do nadaljnjega popoln moratorij. Nekaj podobnega, moratorij namreč, pa se dogaja tudi s starejšo sestro Colske nedelje - gasilsko veselico, ki se na Colu ne dogaja že nekaj let.

Ker pa ni klasičnih veselic, se na Colu dogajajo nekoliko drugačne zabave. V Orešju so se, recimo, letos poleteli kar v nočnih urah pozabavali s popravljanjem ceste. Ker se je možem in fantom od "tam spodaj" tovrstna zabava dopadla, so jo potem celo ponovili. Čeprav se za colske razmere čudno sliši, jim je menda že tekla voda v grlo, saj se je rok za dokončanje cestarskih del nezadržno bližal.

Poleg tega pa se je nezadržno bližala tudi naša prva velika jesenska prireditev - Colska podoknica. Spodobilo se je, da je sprevod s podokničarjem prišel v Orešje po urejenem cestišču, ki pa je bilo potem ob povratku tudi precej strmo in z nekakšnimi čudnimi vplivi gravitacije...

Vzpodbujeni s pridnostjo Orešanov, so potem zavihali rokave in pljunili v dlani tudi Primorci in pačasi le zaključili s podpornimi zidovi. Ja, popravilo ceste je res že kar predolgo trajalo, tako da smo se počasi že začeli zanimati, kako daleč sta naša arheologa z odkrivanjem trase rimske "avtoceste". Z dokončanjem del ob gradu, pa smo se morali posloviti tudi od naših dveh semaforjev, ki sta nas razveseljevala skoraj celo leto.

Sicer pa je prav, da se ob bližajočem koncu

leta zadeve uredijo. Tega mnenja so bili tudi colski lovci, ki so se odločili na sestanku ob prijetni hrani pokramljati o minuli sezoni. Kot se spodobi, je bila na jedilniku divjačina. Ampak samo na jedilniku, saj so očitno srne izvedele za namero lovcev in so se za nekaj časa izmikale "nišanom". Pravijo, da v sili hudič muhe žre, naši vrli lovci pa so se v sili tokrat zatekli k narezkom.

Druga stvar, ki jo je potrebno urediti ob prihajajočem novem letu je sprejem Miklavža. Ponavadi se svetemu možu napiše pismo z željami. Letos je bilo teh želja še posebej veliko in bile so, tudi za vsega vajenega Miklavža precej neobičajne: nova delovna mesta, višje plače, višje pokojnine, popravilo cest, popravilo krivic, vrnitev premoženja itd. Toda jasno je, da teh zadev ne bo urejal Miklavž, ampak jih bomo morali sami, oziroma predvsem tisti, katerim smo se 4. decembra pustili nateg... (!?)

Lahko pa bodo naši novi predstavniki na oblasti tudi držali obljube, kdo ve. Naš Max jo je in v colsko jamo prejšnjo nedeljo pripeljal samega predsednika države. Nismo ga sicer sprejeli z godbo na pihala, niti s častno četo, zato pa z vsemi državnimi častmi, saj ga je uradno pozdravil naš Predsednik. Razkazal mu je jamo in razstavo o naših rimskih predhodnikih. Ob visokem obisku, pa je zelo pomembno predvsem dejstvo, da se je naš Predsednik spet pojavil v svoji pravi vlogi, ki se je je v začetku leta že odpovedal. Dolgo smo upali, da si bo premislil in njegov uglašen in dovršen nastop ob Milanu Kučanu, je dokazal, da naše upanje ni bilo zaman. Tako lahko kroniko zaključimo z veselo in vzpodbudno novico: "Dragi krajan in krajanke, v prihodnjem letu ste lahko brez skrbi, saj je spet vse tako, kot je bilo ..."

vaš kronist

OGLAS ZA NOVEGA PREDSEDNIKA DRUŠTVA TRILLEK

Pride čas, ko tudi najbolj vztrjni ne zmorejo več, čas ko najbolj utrjenim poide sapa, in čas, ko celo zagrizeni klecnejo pod težo funkcije. To se je na žalost zgodilo tudi našemu dragemu predsedniku-večkratnemu predsedniku.

Da se izognemo brezvladju smo v društvu Trilek pohiteli z razpisom za to častno in odgovorno mesto.

Od bodočega predsednika pričakujemo:

1. da bo nadstrankarski (v eni stranki) ali pa še bolje večstrankarski - vključen v čim več strank.

2. da bo, če se le da, izkušen predsednik - to je človek, ki je predsednikoval oziroma predsednikuje različnim športnim, pevskim, gasilskim, balinarskim in drugim društvom, lahko pa tudi kakš ni politični stranki - ipd.

3. da je razgledan po Colu, kar pomeni da dobro pozna kraje kjer se najpogosteje zadržujejo člani društva Trilek. To so

predvsem trije kraji; prvi v katerem se ob nedeljah v času kosila in večerje prenaledajo naši priljubljeni zahodni sosede, v času po večerji pa se prenapivamo kar sami; drugi kjer se v žlahtni senci stiskajo pivci poleti; in tretji v katerem ljudem nagnetenim v gruči za šankom letijo puščice mimo glav. Poznati pa mora še četrti, malo oddaljen in ponavadi v gosto meglo zavit kraj.

Zaželjeno pa je, da je njegova glasbena nadarjenost preizkušena v slovitim pevsko - pivskem zboru Razpotje ali v nič manj znanem Trofenfeld Jazz Bandu.

Prijave sprejemamo pri Zori, obravnavali jih bomo januarja v Bifeju No. 1, svečani prevzem dolžnosti pa bo 29.2.1995 pri Tratniku.

P. s. Edino dovoljeno podkupovanje je podkupovanje z alkoholom.

ŠE MALO GUGLANJA PO COLU

-V Trilleku smo z izidi volitev zadovoljni, saj se bo naš glas tudi v bodoče slišal v občinskem parlamentu.

ŠIFRA: Od Rimljanov med svetnike...

-Krajevna oblast z izidi ni (preveč) zadovoljna.

ŠIFRA: Stavili so na napačne barve...

Še najmanj so zadovoljni krajevni predstavniki SDSS-a.

ŠIFRA: Iščejo "izumitelja" D'Hondtovega sistema ugotavljanja volilnih izidov...

-Z Milanom Kučanom se je rokoval tudi zborovodja.

ŠIFRA: Hišnik s hišnikom...

-Naš Predsednik ob ponovnem nastopu funkcije išče osebnega varnostnika.

ŠIFRA: Šifra je strogo zaupne narave...

-Colska pekarna je "dokončala" svoje poslanstvo. Kako bo na prihodnji Colski nedelji?

ŠIFRA: Kruh bomo dostavili po pošti...

-V Planici je bilo letos točenje alkoholnih pijač prepovedano.

ŠIFRA: Točenje že, kaj pa pitje...?

Baliranje postaja colski šport številka 1

ŠIFRA: Najuspešnejša pa je ekipa Col št. 2

Kaj porečejo naši preizkušeni fantje

-Nove orgle bodo na koru prihodnje leto.

ŠIFRA: Kooooonnnčnooo ...!

-Ali je svet KS Col priljubljen med krajani?

ŠIFRA: Nekoga moraš imeti rad...

-Povolilni vic z brado:

Kdaj so bile prve volitve po partijskem vzorcu?

V raju, ko je Bog postavil Evo pred Adama in mu rekel: "Tu imaš, pa izbiraj!"

COLSKA GARTROŽA '94

Krog kandidatov za podelitev Colske fartrože se še vedno neusmiljeno oža, vendar pa to ne pomeni, da so ta priznanja iz leta v leto manj vredna. Prepričani smo, da se lahko tudi letošnji dobitnik postavi ob bok vsem, ki smo jih do sedaj že nagradili.

Gasilsko društvo je pred leti praznovalo desetletnico. Na žalost je šlo potem z društvom navzdol, saj se je zmanjšalo število aktivnih članov, zmanjšale so se aktivnosti in na zadnje smo ostali še brez gasilske veselice. Vendar pa je v vseh teh letih v društvu nekdo, ki vestno skrbi za gasilski dom, za opremo, vozila in tudi za podmladek. Poleg tega pa vedno priskoči na pomoč tam, kjer mogoče poterbujejo dobrega peka ali kuharja. Lahko bi sicer porabili še več besed, vendar pa se boste gotovo strinjali z nami, da tudi letošnjega dobitnika najbolje predstavljajo njegova dejanja. Z veseljem torej sporočamo, da je dobitnik Colske gartrože za leto 1994

Srečko Praček.

Colski časnik izdaja društvo **TRILLEK**, društvo za ohranitev starih običajev.

Uredniški odbor:

Glavni in odgovorni urednik: *Sandi ŠKVARČ*

Tehnično urejanje: *Marjan PELJHAN*

Lektor: *Franc ČERNIGOJ*

Sodelavci: *Simon ŠKVARČ, Lucijan TROŠT, Ivan ŽGAVEC, Matjaž BIZJAK, Silvan PRAČEK, Damjan KOBAL, Janez KOVŠCA, Tomaž KOVŠCA, Robert RIJAVEC, Darjo BAJC*

Naslovnica: *Silva COPIČ*

Vse fotografije so izdelek *Simona ŠKVARČA*

Naklada: 250 izvodov

7. številka Colskega časnika izide 25. dec. 1994

Redakcija zaključena 22. 12. 1994

**DRUŠTVO TRILEK SE ZAHVALJUJE VSEM, KI GA MORALNO IN MATERIALNO
PODPIRAJO**

FOTOGRAFIJA NA ZADNJI STRANI: Fotografija je dovolj zgovorna, da ne potrebuje dodatnega komentarja. C'est la vie...

